Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

Anul V (XXVI) Nr. 152 (1238)
Sîmbătă 22 februarie 1975

8 pagini — 1 leu

„Votînd candidații Frontului Unității Socialiste, votați pentru înălțarea pe noi trepte a școlii, științei, artei și culturii românești, pentru ridicarea nivelului de cultură al maselor largi populare, pentru făurirea unei civilizații spirituale superioare pe pămîntul patriei noastre!"

(Din Manifestul Frontului Unității Socialiste)

„PREZENT!"

Ne aflăm în cea de a doua jumătate a activității pe care o desfășurăm în acest an școlar. Avem consemnate în cataloagele școlare, rezultatele eforturilor depuse de cadrele didactice și ale străduinței tineretului școlar. Aceste rezultate și întreaga activitate pe care o desfășurăm pînă la încheierea anului școlar reprezintă temelia pe care se va clădi bilanțul tuturor năzuințelor și acțiunilor hotărîte de a înălța continuu, pe noi trepte, învățămîntul de toate gradele, pregătirea cadrelor competente pentru cerințele dezvoltării sociale, personalități comuniste cu conștiință revoluționară și atitudine responsabilă față de muncă și față de interesele generale ale societății, așa cum îndeamnă și chemările adresate educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, de Manifestul Frontului Unității Socialiste.

În aceste zile premergătoare alegerii deputaților în Marea Adunare Națională și în consiliile populare, munca educatorilor la catedră, împletită strîns cu activitate politică organizatorică desfășurată sub conducerea partidului de Frontul Unității Socialiste, se înzestrează efectiv cu dimensiunile înaltelor răspunderi cetățenești, ea însăși fiind — ca și munca desfășurată în toate celelalte sectoare social-utile — pivotul acestor răspunderi. A stărui cu exigență și cu dragoste la pregătirea și formarea comunistă a fiecărui elev pe care ni l-a încredințat societatea noastră socialistă, ajutîndu-l să devină un om de nădejde, constituie nu numai țelul esențial al muncii educatorilor din școlile de toate gradele, ci și mijlocul de a ridica pe o treaptă superioară învățămîntul românesc, la nivelul înaltelor răspunderi trasate de cel de al XI-lea Congres al P.C.R.

Ne vom prezenta în fața urnelor de vot alături de mulți dintre foștii noștri elevi și chiar împreună cu unii dintre actualii noștri elevi, care, împlinind vîrsta de 18 ani, se înfățișează pentru prima dată să-și exercite drepturile constituționale, pentru a-și spune cuvîntul și a-și aduce contribuția la buna gospodărire a României socialiste. Prin îndeplinirea exemplară a sarcinilor la catedră ca educatori și prin întreaga activitate obștească de cetățeni, educatoarele, învățătorii și profesorii, cu obișnuința apelului zilnic pe care-l fac elevilor lor, ei înșiși răspund „Prezent !" la marele apel al țării, de a alege pe cei mai buni dintre cei mai buni.

„TRIBUNA ȘCOLII"

A cunoaște rostul și valoarea muncii

Am început activitatea ca maistru-instructor la Școala generală nr. 169 din cartierul Drumul Taberei la 15 septembrie, cînd școala aceasta și-a deschis porțile pentru copiii microraionului șapte al cartierului amintit. Pot spune că, în ceea ce privește condițiile pentru desfășurarea activităților tehnico-productive, am pornit aproape de la zero. Nu am avut nici mașinile, nici aparatura și sculele necesare și nici materia primă de lucru. Situația aceasta prezintă și avantaje și dezavantaje. Una este să pornești de la o bază materială asigurată, să ai la ce și cu ce lucra, și alta este să o iei, ca într-o gospodărie nouă, de la lingură. Pentru mine însă, și cred că și pentru elevii mei, faptul că nu am avut mai nimic la început și că a trebuit noi, cu priceperea și puterile noastre, să ne facem totul, să ne punem pe roate atelierele, să le dotăm și să le gospodărim, a prezentat foarte multe avantaje : atît sub aspect tehnic, al activității practice concrete, dar mai ales sub aspectul educativ.

Eu cred că a-i antrena pe elevi într-o muncă fizică, a-i pune să lucreze la o mașină, cu un aparat sau cu o sculă, înseamnă nu atît a-i învăța să producă ceva, să confecționeze un obiect sau altul, ci, mai ales, înseamnă a ce crea, a le dezvolta prin această activitate, o gîndire economică, înseamnă a-i face să înțeleagă prin propria lor muncă, prin rezultatele ei, ce înseamnă valoarea de întrebuințare, prețul de cost, autogospodărire, autodotare, folosirea integrală a materiei prime și a timpului de lucru, organizare rațională a muncii, rentabilitate. Numai astfel are rost această activitate. De aceea, am pornit, în organizarea activității tehnico-productive în școală, în concepe-rea atelierelor și în pregătirea elevilor pentru munca fizică avînd drept obiectiv esențial acela de a-i apropia pe elevi prin activitatea productivă concretă de conceptele de bază ale economiei politice, pe care le vor studia mai tîrziu,

MIHAI ȘTEFAN
maistru-instructor la Școala generală nr. 169 din București

(Continuare în pagina a 3-a)

Planul de producție al școlii

În vederea popularizării experienței valoroase dobîndite în acest an școlar în domeniul elaborării planurilor de producție pe unitatea școlară, invităm cadrele didactice ca, în articolele pe această temă să prezinte principalele componente ale acestor planuri și cele mai importante măsuri care au fost luate în vederea realizării planurilor de producție respective.

PROFESORI, ÎNVĂȚĂTORI, EDUCATORI!

ACȚIONAȚI PENTRU RIDICAREA PE O TREAPTĂ SUPERIOARĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE TOATE GRADELE ! ÎNDEPLINIȚI-VĂ CU CINSTE SARCINILE DE MARE RĂSPUNDERE CE VĂ REVIN ÎN PREGĂTIREA FORȚEI DE MUNCĂ, ÎN FORMAREA UNOR CADRE COMPETENTE PENTRU TOATE SECTOARELE SOCIETĂȚII ! CREȘTEȚI TINERI CETĂȚENI CU O CONȘTIINȚĂ ÎNAINTATĂ, CU O MORALĂ SUPERIOARĂ, CU O ATITUDINE RESPONSABILĂ FAȚĂ DE MUNCĂ, FAȚĂ DE INTERESELE GENERALE ALE SOCIETĂȚII.

(Din Manifestul Frontului Unității Socialiste)

Activitatea tehnico-productivă în şcolile judeţului Botoşani

Rezultatele bune obţinute de şcolile din judeţul Botoşani, în direcţia pregătirii tehnico-practice, în ateliere şi pe loturi agricole, sînt înfăţişate, pe larg, în numărul 3 (1975) al „Buletinului de informare şi documentare pentru cadrele didactice" — editat de Casa corpului didactic.

Publicăm în această pagină cîteva dintre punctele de vedere şi încercările de fundamentare teoretică, semnate de cadre didactice din judeţ, pentru a le pune în atenţia cititorilor noştri.

Fiecare şcoală, o unitate de producţie

Fiecare colectiv didactic şi director de şcoală înţelege că profesorul şi învăţătorul se ocupă de pregătirea tehnico-productivă a elevilor şi participă direct la această acţiune. Directorilor de şcoli le revine sarcina să dezvolte mai mult gîndirea economică a cadrelor didactice, a maiştrilor şi elevilor, să ţină o strictă evidenţă a cheltuielilor de producţie, a preţului de cost şi de vînzare, astfel încît să fie puse în valoare toate rezultatele şi eforturile elevilor.

Directorii de şcoli conlucrează permanent cu unităţile patronatoare, stabilesc un mod de lucru eficient şi sistematic, care să amplifice relaţiile acestea la nivelul organizaţiilor de tineret şi comitetelor de părinţi.

Anul 1975 constituie un serios salt pentru pregătirea practică a elevilor, ceea ce va duce la obţinerea de venituri tot mai mari. Este şi una din marile răspunderi, în faţa partidului, ce ne revine nouă, tuturor slujitorilor şcolii din judeţul Botoşani.

Prof. MIHAI MATEI
inspector şcolar general al judeţului Botoşani

Realizarea şi valorificarea planului de producţie

Urmărirea ritmică a rezultatelor muncii elevilor se impune cu atît mai mult cu cît elevul devine un participant activ la obţinerea diferitelor bunuri materiale, executate într-un anumit termen şi de o anumită calitate.

Producţia grupului de ateliere este profilată în trei direcţii ; o parte pentru întreprinderile din al căror plan lucrăm, o parte pentru magazinul şcolar şi o alta pentru autodotarea atelierelor.

Avînd de realizat un plan de producţie, parte din el constituind o porţiune din planul unor unităţi de interes republican, fiecare elev lucrează efectiv, are responsabilităţi precise în atelier, normă bine stabilită, astfel încît să se poată duce la îndeplinire sarcinile prevăzute.

Experienţa şi practica şcolară de zi cu zi confirmă justeţea politicii partidului şi statului nostru de integrare a învăţămîntului cu producţia.

Prof. ANGELA FLOAREŞ
dir. adj. la Liceul „A. T. Laurian" din Botoşani

Lotul didactic experimental al şcolilor generale

Organizarea judicioasă a lotului didactic experimental educă pe elevi în spiritul muncii ordonate, al disciplinei în muncă şi contribuie la formarea deprinderilor bunului gospodar.

Este necesar ca întreţinerea culturilor în cîmpul didactic experimental să se facă exemplar, urmărindu-se în acelaşi timp şi aspectul estetic. Lucrat astfel, cîmpul de colecţie produce material de calitate pentru însămînţările din anul viitor, mostre de plante şi seminţe pentru laboratorul şcolii şi eventual mostre pentru expoziţii.

Atît culturile din cîmpul de colecţie, cît şi experienţele, se vor eticheta, obligatoriu, cu etichete confecţionate din şipci de lemn sau din tablă vopsite, pe care se scriu citeţ şi corect denumirile soiului, speciei sau experienţei.

Unităţile şcolare care nu dispun de colecţie de seminţe au datoria să solicite pentru început (CAP-urilor, IAS-urilor, liceelor agricole etc.) cel puţin o parte din materialul de care au nevoie, urmînd ca, de la an la an, colecţia să fie îmbogăţită.

Cîmpul didactic experimental cere multă conştiinciozitate în muncă, exigenţă în ceea ce priveşte efectuarea lucrărilor, spre a putea constitui exemplu atît pentru elevii şcolii, cît şi pentru locuitorii satului.

Prof. ADRIAN LUNGU
inspector şcolar

Participarea efectivă a profesorilor şi elevilor la activitatea productivă în unităţile şcolare

În acest an şcolar, în fiecare unitate de învăţămînt (gimnaziu. liceu, şcoală profesională), activitatea tehnico-productivă a elevilor se desfăşoară pe bază de plan de producţie. La calcularea sarcinilor de plan, s-a ţinut seama de dotarea atelierelor, de numărul elevilor ce lucrează în ateliere, în unităţi economice, în ferme şcolare, de posibilităţile de aprovizionare cu materii prime, de cooperarea cu întreprinderile, de desfacerea produselor etc.

Pentru orientarea colectivelor din şcoli, în vederea întocmirii planurilor de producţie, Inspectoratul şcolar, al judeţului Botoşani la propunerea unor conduceri de şcoli, pe baza unei analize temeinice, a stabilit indicatori minimali, cum ar fi : producţia marfă în ateliere, pe oră-elev, suprafaţa de teren arabil, pe elev, producţia agricolă pe ha., valoarea muncii prestate de fiecare elev în unităţile economice şi veniturile nete.

Unităţile şcolare şi-au nominalizat, pe fiecare atelier, lista produselor care urmează a fi realizate, trimestrial, de elevi, în baza contractelor încheiate cu diverşi beneficiari care, la rîndul lor, au stabilit sarcinile concrete pentru fiecare grupă.

În mediul rural, şcolile au încheiat contracte cu CAP-urile pentru preluarea unor suprafeţe de teren, în raport cu forţa de muncă activă pe care o deţine şcoala, în vederea desfăşurării unei practici profesionale autentice, activitate care aduce, concomitent, şi venituri însemnate şcolilor.

Reţinem faptul că pregătirea tehnico-productivă este un proces complex care vizează asimilarea de cunoştinţe despre tehnica modernă, despre formarea deprinderilor tehnice şi dezvoltarea dragostei faţă de muncă ; vizează, totodată, spiritul de muncă în colectiv, tenacitatea şi responsabilitatea în muncă etc. Un asemenea proces educativ complex se poate desfăşura în bune condiţii, dacă este îndrumat permanent sub raport pedagogic. Conducerea pedagogică a acestui proces este o atribuţie a întregului colectiv didactic al şcolii. Este de înţeles că şi problemele care privesc planul de producţie nu e bine să se oprească numai la nivelul maistrului-instructor.

Întregul colectiv profesoral e necesar să se orienteze cu hotărîre spre atelierul şcoală, înţelegînd prin aceasta ca întregul colectiv de cadre didactice al fiecărei şcoli să-şi concentreze atenţia către producţia şcolară.

Ing. VALERIU CALISTRU
Inspector şcolar

Dezvoltarea creativităţii prin activitatea practică în atelierul-şcoală

Făcînd o verificare a cunoştinţelor predate anterior, am întrebat grupe de elevi care este succesiunea operaţiilor necesare la reperul „suport tatonator pentru războiul de ţesut bumbac", operaţii prezentate anterior elevilor în procesul tehnologic de execuţie a reperului respectiv.

Imediat am constatat tendinţe diferite de a da răspunsuri. O parte din elevi răsfoiau de zor caietul de practică pentru a citi răspunsul. Alţii doreau să răspundă la întrebări rapid, fapt ce m-a făcut să bănuiesc la ei o însuşire mecanică a procesului tehnologic de execuţie. Cîţiva elevi mi-au cerut aprobarea de a ieşi la tablă, unde au făcut schiţa piesei ce urma a fi executată.

Mi-am dat imediat seama că, capacitatea de a gîndi a acestor elevi, cu ajutorul schiţei, poate avea o funcţie esenţială, cu caracter creator.

Orele de muncă tehnico-productivă e necesar să-şi propună practicarea unor deprinderi de gîndire creativă ori de cîte ori se iveşte prilejul. Acest lucru este posibil în majoritatea cazurilor, în cadrul orelor de atelier, căci construirea unui obiect nou, prelucrarea unor repere pe care elevul le execută pentru prima oară în cadrul planului de cooperare cu întreprinderea ce patronează atelierul, nu sînt altceva decît nişte rezolvări de probleme, care solicită nu numai cunoştinţele, deprinderile şi priceperile achiziţionate, ci deopotrivă şi gîndirea sa inventivă, imaginaţia sa creatoare care generează ipoteze multiple ce-l apropie de soluţia cea mai bună.

Consider că elevilor puşi să descopere anumite forme şi dimensiuni ale obiectelor pornind de la scheme incomplete, antrenaţi să introducă elemente noi sau să efectueze schimbări originale în cadrul unui proces tehnologic de execuţie a unor piese, li se formează o gîndire din plin solicitată şi vor ajunge pînă la urmă singuri la valoroase acte de creaţie.

CORNELIU OLARU
maistru-instructor
Grupul de ateliere al Liceului „A.T. Laurian" din Botoşani

CONSULTAŢII

Mai mulţi directori de şcoli ne întreabă cum să procedeze cînd cei vinovaţi de anumite abateri disciplinare refuză să dea declaraţie, cauzîndu-le greutăţi în aplicarea sancţiunilor.

— *Statutul personalului didactic şi legislaţia muncii prevăd că exercitarea acţiunii disciplinare se va face numai pe baza unei cercetări, în cadrul căreia se stabilesc faptele în legătură cu abaterea, împrejurările în care ele au fost săvîrşite şi se întocmesc actele de cercetare, la care se ataşează înscrisurile doveditoare, precum şi,* în mod obligatoriu, declaraţia scrisă a persoanei căreia i se impută abaterea, cu arătarea probelor invocate în apărarea sa.

Prin obligativitatea declaraţiei, legiuitorul urmăreşte exercitarea dreptului de apărare de către cel acuzat, în scopul stabilirii adevărului.

A refuza darea unei declaraţii scrise în astfel de împrejurări denotă neînţelegerea sensului acestei prevederi democratice, neexercitarea dreptului de apărare garantat de legile statului nostru.

Explicînd în acest fel necesitatea declaraţiei, cred că e aproape imposibil să refuze cineva posibilitatea ce i-o oferă legea de a se apăra. Dacă totuşi întîlnim astfel de cazuri, refuzul declaraţiei va fi dovedit prin întocmirea unui proces verbal, în prezenţa a două-trei persoane.

Mai mulţi directori de şcoli, sesizaţi de felul cum controlul financiar intern a interpretat şi aplicat instrucţiunile privind plata cu ora, ne cer lămuriri în următorul caz concret : „Întrînd în concediu medical, o profesoară de limba română, orele i-au fost repartizate pentru suplinire altor profesori din şcoală, care aveau norma completă de 18—20 ore. Plata orelor suplimentare a fost imputată celor ce au suplinit, din două motive : a) că cele 4 ore suplinite nu se pot separa ; b) că în şcoală, nu toţi profesorii sînt încadraţi la norma maximă".

— *Ne surprinde o astfel de interpretare, la care s-a putut ajunge numai printr-o superficială cunoaştere a Precizărilor Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului nr. 100 000 din 20 oct. 1972 privind plata cu ora a unor activităţi didactice. Profesorii din situaţia relatată au dreptul la plata retribuţiei prin plata cu ora pentru orele ce depăşesc limita maximă a obligaţiei de predare (în cazul de faţă de 20 ore), cu respectarea prevederilor art. 144 din Legea nr. 57/1974 privind retribuirea după cantitatea şi calitatea muncii.*

Solicitaţi achitarea drepturilor neacordate conform art. 176 (2) din Codul Muncii.

IOAN BADIU

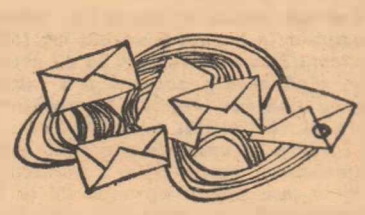

Organizaţiile sindicale în viaţa şcolii

Un număr de patruzeci şi cinci de articole — relatări din activitatea comitetelor şi grupelor sindicale din învăţămînt (şcoli generale, licee, facultăţi), unele instituţii de artă şi cultură (teatru, cinematografie), scrise de activişti ai sindicatelor respective — constituie substanţa culegerii **„Din experienţa organizaţiilor noastre sindicale"** editată în acest an, de către Uniunea Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură.

Culegerea debutează cu expunerea **Mariei Petraşcu**, preşedintele Comitetului sindicatului învăţămînt Timişoara, intitulată „Comitetul sindicatului învăţămînt — factor activ în realizarea politicii şcolare a partidului şi statului nostru", din care reţinem precizarea : „De la început trebuie subliniat faptul că, în activitatea organelor sindicale din învăţămînt, ca şi în activitatea sindicatelor în general, este necesară o permanentă colaborare cu toţi factorii care concură la îndeplinirea politicii şcolare a partidului şi statului".

Între aceştia, colaborarea cu Inspectoratul şcolar, Casa corpului didactic, conducerea şcolilor ş.a. este ilustrată, în majoritatea articolelor, prin descrierea acţiunilor comune (schimburi de experienţă, cicluri de conferinţe etc.) subordonate aceloraşi obiective : perfecţionarea şi modernizarea învăţămîntului, perfecţionarea cadrelor didactice, legarea învăţămîntului de practică, de viaţă etc.

Sînt relatate numeroase acţiuni specifice sindicatelor : simpozioane, consfătuiri, mese rotunde, întîlniri cu cadre de specialitate şi multe altele, întreprinse în diferite localităţi din ţară.

Autorii prezintă, alături de rezultate, metodele şi procedeele utilizate în activitatea lor, astfel, încît culegerea devine, după lectură, un important instrument de lucru la dispoziţia organelor sindicale din învăţămînt.

M. DRAGOMIR

Revista de pedagogie

nr. 2, 1975

Din cuprins semnalăm articolul „Ridicarea nivelului de pregătire a elevilor — obiectiv major al şcolii noastre" elaborat de prof. univ. dr. Traian Pop şi colaboratori.

La rubrica „Perfecţionarea metodologiei în învăţămînt", conf. univ. dr. Rodica Ciurea, prof. univ. dr. Dumitru Salade, prof. univ. dr. Andrei Dancsuly şi conf. univ. dr. Teodor Gal scriu, în cele 4 articole, despre modernizarea conţinutului şi metodelor învăţămîntului nostru, despre noile obiective ale cercetării pedagogice şi despre integrarea învăţămîntului cu cercetarea şi producţia.

Un spaţiu larg se acordă în acest număr al revistei modernizării tehnicilor de predare, accentuîndu-se funcţia lor formativă în contextul învăţămîntului actual.

Ca de obicei, numărul cuprinde rubrica finală „Cărţi şi idei" în care sînt prezentate recente lucrări psihologice şi didactice.

ŞCOALA ŞI PRODUCŢIA

Pornim de la aprecierea că legătura dintre şcoală şi producţie constituie una din verigile fundamentale ale dezvoltării şi perfecţionării învăţămîntului românesc în etapa actuală. Privind în perspectiva locului pe care îl ocupă în prezent învăţămîntul în ansamblul sectoarelor de activitate în ţara noastră, şcoala are misiunea — cum a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu la cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român — **„să asigure o pregătire unitară, cultură generală şi profesională, în concordanţă cu cerinţele economiei naţionale, astfel încît la absolvire tinerii să se poată încadra cu bune rezultate într-o muncă socialmente utilă".**

În Programul Partidului Comunist Român, sînt înscrise sarcinile de răspundere ale învăţămîntului de realizarea cărora se apreciază că depinde însăşi înfăptuirea programului de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi trecerea spre comunism. Pentru aceasta se preconizează ca, în şcolile de toate gradele, în cadrul procesului de învăţămînt să se organizeze participarea efectivă la activitatea productivă, atît a profesorilor cît şi a elevilor, fiecare şcoală trebuind să devină şi o unitate de producţie în cadrul căreia să se asigure pregătirea practică a tineretului şcolar.

Munca tehnico-productivă, ca, dealtfel, întreaga activitate instructiv-educativă care se desfăşoară în şcoli, e necesar să fie abordată de pe poziţiile obiectivelor educative. Astfel, obiectivul educativ de bază, în funcţie de care se formează profilul pregătirii profesionale a elevilor învăţămîntului general, este definit de cerinţele formării şi dezvoltării capacităţii absolvenţilor învăţămîntului de a trece mai uşor de la o specialitate la alta, de la o activitate la alta, care — aşa cum se apreciază în Programul Partidului Comunist Român — va reprezenta o schimbare calitativă în caracterul diviziunii muncii, contribuind atît la dezvoltarea liberă a personalităţii umane, cît şi la satisfacerea în condiţii superioare a intereselor şi cerinţelor generale ale societăţii.

Obiectivele educative ale muncii tehnice-productive sînt formulate explicit în programele de învăţămînt atît pentru şcoala primară, cît şi pentru gimnaziu şi liceu. Mai mult, în noua programă elaborată pentru învăţămîntul preşcolar, care se aplică în prezent cu caracter experimental, sînt prevăzute pentru fiecare grupă de vîrstă obiective educative şi activităţi menite să asigure formarea unor deprinderi manuale, să cultive interese faţă de muncă şi respect faţă de producătorii bunurilor materiale. Un asemenea obiectiv cum este formarea deprinderilor manuale străbate toate treptele de învăţămînt, inclusiv învăţămîntul superior în contextul integrării învăţămîntului cu cercetarea şi producţia ; modul în care, însă, este concepută activitatea formativă ce se organizează în acest scop, introduce diferenţieri pe baza celor trei principale variabile : dezvoltarea psihofiziologică a copilului, lărgirea orizontului de cunoştinţe şi al gîndirii independente, precum şi condiţiile economice specifice zonei în care se află situată unitatea şcolară.

Experienţa valoroasă obţinută în domeniul muncii productive de majoritatea şcolilor din ţara noastră şi acţiunile iniţiate pe plan local de inspectoratele şcolare judeţene scot în evidenţă faptul că, în rîndul principalelor măsuri menite să asigure orientarea dată de conducerea partidului, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în domeniul muncii tehnico-productive a elevilor, trebuie să înscriem : intensificarea dotării atelierelor şcolare şi respectiv a loturilor agricole şcolare ; angajarea hotărîtă a elevilor în activitatea productivă pe baza planului de producţie şi a contractelor cu întreprinderile industriale şi unităţile agricole ; antrenarea întregului colectiv didactic al şcolii pe baza aportului specific al fiecărei discipline, la pregătirea elevilor pentru muncă ; integrarea efectivă a activităţii productive a elevilor în activitatea economică a zonei în care se află unităţile şcolare. Semnalăm, spre exemplificare, faptul că în unele ateliere şcolare se execută piese şi subansamble pentru industrie, iar alte şcoli au produs în serele proprii întreaga cantitate de răsaduri necesare unor întreprinderi agricole de stat şi unor cooperative agricole de producţie pentru sectoarele lor legumicole. Este un singur exemplu din numeroase altele care se pot da, înfăţişînd marea valoare educativă şi social-economică a activităţii productive a elevilor, una din modalităţile cu înalte virtuţi formative pentru pregătirea tehnico-profesională a elevilor, cultivarea motivaţiei faţă de munca fizică şi dezvoltarea sentimentelor de stimă şi de preţuire a producătorilor bunurilor materiale.

TEODOR ŞTEFAN

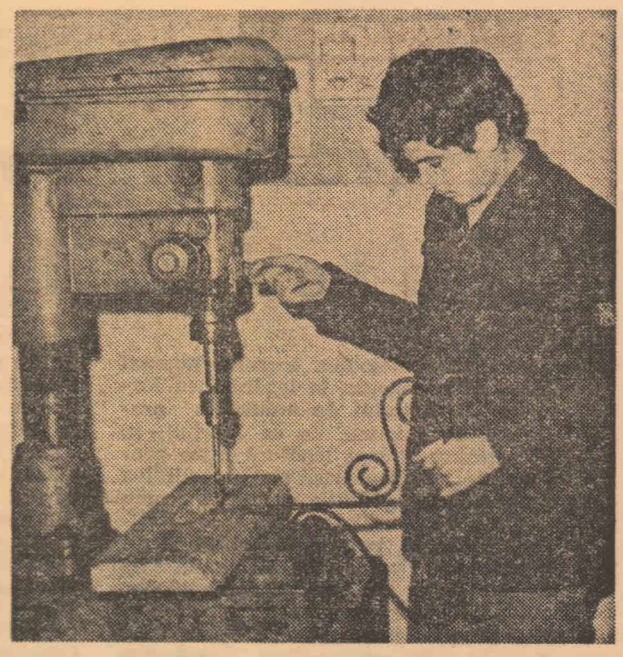

În atelierul şcolii, ultimele retuşuri înainte de asamblarea finală

Complex experimental în vederea pregătirii pentru muncă a elevilor

În condiţiile în care — ca urmare a indicaţiilor şi sarcinilor trasate de către cel de al XI-lea Congres al partidului — „şcoala va trebui să devină, în acelaşi timp, şi o unitate de producţie, asigurînd elevilor pregătirea practică corespunzătoare" — cercetarea ştiinţifică în acest domeniu este chemată să găsească şi să propună noi soluţii pentru organizarea muncii tehnico-productive în şcoală.

Actuala structură a atelierelor — chiar şi cele de tipul atelierelor interşcolare — atinge numai anumite trepte ale pregătirii pentru muncă a şcolarilor, activitatea acestora menţinîndu-se în bună măsură la o fază manualistă. În scopul apropierii şi mai mult a muncii elevilor din şcoala de cultură generală de cerinţele producţiei moderne, ca urmare a cercetărilor efectuate de către Institutul de ştiinţe pedagogice, în colaborare cu Inspectoratul şcolar al judeţului Teleorman, am ajuns la elaborarea unui model experimental : „Complex şcolar integrat în vederea pregătirii prin şi pentru muncă a elevilor".

Nucleul de bază al Complexului îl constituie secţiile de producţie, organizate şi dotate la un nivel superior de către întreprinderi din Alexandria şi din judeţ. Activitatea în secţii se desfăşoară pe bază de contract, cu plan de producţie etc.

În sala polivalentă a Complexului, avînd funcţii integrative, elevii îşi însuşesc elemente ale culturii tehnologice, îşi exersează calităţile mentale în vederea pregătirii lor pentru muncă. Aci vor fi folosite o serie de mijloace speciale de instruire şi educare, între care : desenul tehnic, demonstraţii prin filme, televiziune, diapozitive ; se va efectua explicarea proceselor tehnologice.

În cadrul Complexului vor funcţiona cabinete pentru ştiinţele sociale, biologie, agricultură, fizico-matematici, precum şi cabinetul judeţean de orientare şcolară şi profesională. Tot aici vor activa şi cercurile tehnice pentru elevi şi pionieri, în cadrul Casei pionierilor. În faza iniţială îşi vor desfăşura activitatea aici un număr de 1.000 elevi, zilnic, iar în perspectivă, numărul acestora va spori la 3.000

Complexul va îndeplini şi funcţia de pregătire şi perfecţionare a profesorilor. În perspectivă, tot aici va funcţiona şi Casa corpului didactic, centru metodic judeţean. Va fi construită şi o sală sportivă cu funcţii multiple ; un internat şi o sală de mese, avînd în vedere că în viitor Complexul îşi va extinde activitatea şi pe timpul verii, nu numai pentru elevii din oraşul Alexandria, ci şi pentru şcolarii din provincie.

Complexul va îndeplini şi funcţia de centrală, avînd rolul de organizator şi îndrumător al producţiei şcolare (în prima etapă la nivelul atelierelor interşcolare cu profil de microîntreprinderi, care vor constitui sateliţii Complexului, iar apoi la nivelul întregului judeţ). Astfel va fi realizată o pregătire multilaterală a elevilor, pe baza unei concepţii unitare, de la grădiniţă şi pînă la terminarea fiecărei trepte de învăţămînt, în vederea integrării lor rapide în producţie.

Modelul propus urmează să fie conturat mai precis ca structură şi funcţionalitate, pe măsura desfăşurării cercetărilor şi a acumulării unei noi experienţe. Construcţia Complexului va începe în acest trimestru al anului în curs, urmînd să funcţioneze ca unitate experimentală.

Prof. dr. PETRE BĂRBULESCU

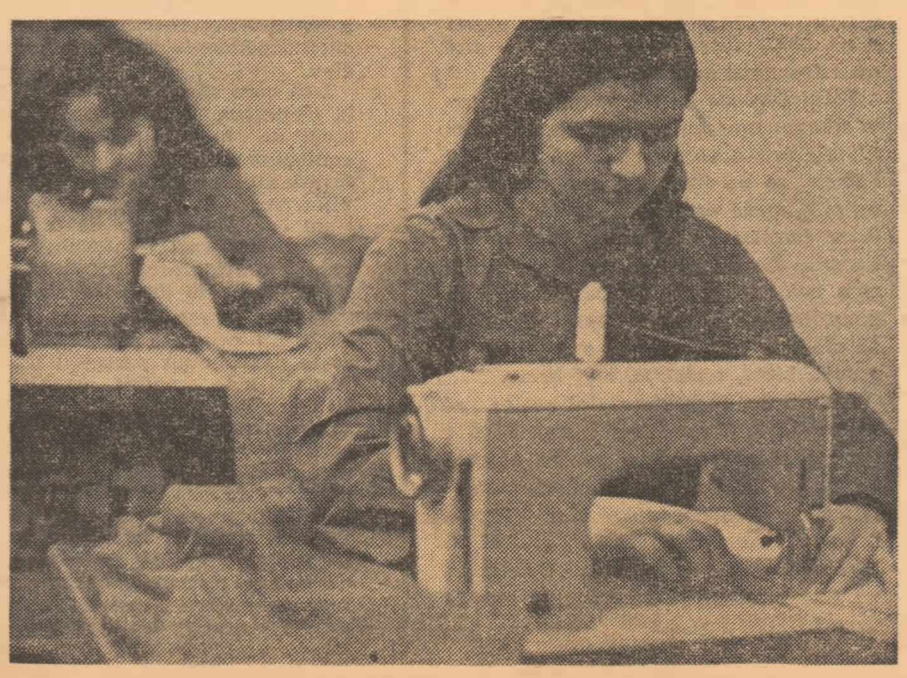

Oră de croitorie la Liceul „I. L. Caragiale" din Bucureşti

A cunoaşte rostul şi valoarea muncii

(Urmare din pag. 1)

de a-i face să înţeleagă dimensiunile, motivaţia acestei activităţi.

În primul rînd, deci, a trebuit să ne organizăm atelierul de lăcătuşărie, şi pe cel de electrotehnică. De la Institutul de fizică or Întreprinderea de utilaje şi piese de schimb care ne patronează am primit bancuri şi menghine desmembrate, aparatură electrică şi scule uzate sau chiar stricate. Prima acţiune a noastră a fost punerea tuturor acestor piese în stare de funcţiune, alcătuirea truselor individuale de lucru. Deci autodotare, autogospodărire *cu tot ceeea ce presupun aceste noţiuni. În cîteva săptămîni de muncă atelierele au fost puse la punct. Satisfacţia de a le avea prin propriile forţe a fost mult mai mare decît dacă le-am fi primit de-a gata. Şi, de aici, şi preocuparea de a îngriji, de a folosi integral, raţional tot ce au creat prin munca lor, răspunderea pentru ceea ce intră în dotarea atelierelor a fost înţeleasă, motivată. Odată puse la punct atelierele, a trebuit să muncim, să producem. Fireşte, şi aici elevii aveau nevoie să înţeleagă că produc pentru* un scop anume, *că produsele lor* vor avea valoare de întrebuinţare, utilitate *imediată. În consecinţă cîteva luni, atelierele noastre au produs pentru şcoală.*

Am executat cu elevii scaune, mese, stative, panouri pentru laboratoare, cuiere şi galerii, jardiniere, suporturi pentru flori, rame pentru tablouri, pentru clase şi holuri (atelierele de cusut, execută acum perdele şi draperii, carpete şi feţe de masă care vor împodobi, de asemenea, clasele şi holurile şcolii).

Toate le folosesc acum elevii, le folosim noi, profesorii şi pe toate le preţuiesc în mod deosebit, le îngrijesc — văd elevi care fără să-i pună nimeni, curăţă sau spală ceea ce s-a murdărit, repară eventualele stricăciuni. Sînt atitudini fireşti de grijă faţă de avutul obştesc, avut la care au contribuit însă prin munca, prin efortul lor. Faptul acesta mă convinge că activitatea tehnico-productivă pe care o desfăşurăm în şcoală are eficienţă nu numai prin rezultatele cifrice (valoarea lucrărilor pentru autodotare este pînă acum de 12 430 lei), cît mai ales prin cele formative, pe care, de fapt, le urmăreşte şcoala, învăţămîntul.

PREŞCOLARII

Formarea deprinderilor practice a noţiunii de muncă

Analizînd metodica lucrului manual în liceul pedagogic, în legătură cu formarea **conceptului de muncă** la preşcolari, se impune, de la început, să preconizăm strînsa legătură între procesul de învăţămînt şi viaţă, realitatea practică, ca o condiţie esenţială pentru dezvoltarea multilaterală a personalităţii copilului, pentru dezvoltarea lui intelectuală şi morală. Obiectivele care se realizează în cadrul activităţilor manuale sînt : formarea unor priceperi şi deprinderi practice elementare, utile în viaţă şi necesare pentru dezvoltarea motricităţii copilului la această vîrstă, pregătirea pentru şcoală, însuşirea unor cunoştinţe elementare despre particularităţile materiale, despre folosirea celor mai simple unelte şi procedee de lucru, dar, în aceeaşi măsură, educarea dragostei şi a interesului copiilor pentru muncă.

Cerinţele de care educarea va ţine seama în planificarea, pregătirea, organizarea şi desfăşurarea activităţilor obligatorii manuale presupun cunoaşterea şi analizarea următoarelor probleme : volumul de cunoştinţe, priceperi şi deprinderi ce trebuie predate copiilor, în raport cu particularităţile psiho-fizice ; sarcinile urmărite în cadrul fiecărei activităţi ; metodele şi procedeele folosite, în funcţie de posibilităţile copiilor — în scopul realizării acestor obiective. Metodica lucrului manual în grădiniţă urmăreşte să asigure un caracter ştiinţific procesului de formare a acestor priceperi şi deprinderi elementare (în activităţi de construcţii, aplicaţii şi confecţii), constituind un îndreptar preţios, pentru viitoarele educatoare, în cunoaşterea principalelor mijloace de realizare a sarcinilor prevăzute de noua programă.

Este greşită însă părerea că munca copiilor se rezumă la însuşirea deprinderilor şi a executării corecte. Copilul trebuie să fie **pregătit** pentru muncă. Munca începe cu **jocul**, de la joc copiii trec la muncă. La început munca se rezumă la strîngerea jucăriilor, munca gospodărească, serviciul pe clasă ; cu timpul datoriile şi sarcinile se complică. În joc, ca şi în muncă, copilul depune efort, creează, se bucură de rezultatele obţinute. Activitatea practică desfăşurată în grădiniţă cuprinde o serie de mişcări precise, coordonate şi sistematizate, care antrenează în mod activ muşchii copiilor, activează organele de simţ. Munca în natură, sub influenţa factorilor naturali (aer, soare) are avantajul că fortifică organismul, stimulează procesele vitale, întăreşte sistemul nervos al copiilor.

O bună educatoare va căuta să îndeplinească toate condiţiile sanitare şi igienice, să asigure uneltele potrivite şi, destulă lumină, aer curat, un loc de muncă potrivit şi bine amenajat pentru fiecare copil ; ea va doza timpul cu mare stricteţe ţinînd seama de particularităţile vîrstei, se va preocupa ca munca să fie interesantă şi după puterile lor, să fie o muncă creatoare, şi nu mecanică.

Folosirea diferitelor materiale şi unelte, contactul direct cu lucrurile, în aceste activităţi, urmărirea lor într-un anumit scop, constituie stimulentul unei activităţi intelectuale intense : copiii percep, memorează, compară, prin descompunere şi unificare, combină etc.

Educaţia prin muncă are astfel o deosebită importanţă în formarea trăsăturilor morale ale copiilor, ea este mijlocul prin care se educă la copii spiritul de independenţă, atitudinea activă, relaţiile de întrajutorare, priceperea de a lucra continuu, totodată este mijlocul prin care se cultivă respectul şi dragostea faţă de muncă şi oamenii muncii.

Sfera cerinţelor se lărgeşte treptat, în funcţie de vîrstă, dar, în acelaşi timp, atenţia educatoarei se îndreaptă şi către calitatea executării. Principalul este ca sarcina dată copiilor să fie după puterile lor, să nu se simtă neputincioşi sau dezamăgiţi. În funcţie de particularităţile de vîrstă, programa nouă prevede sarcini care nu depăşesc nivelul de înţelegere al copiilor. La grupa mică, de exemplu, sarcinile se referă la acţiuni simple, de apucare, aşezare a diferitelor materiale mărunte, de lipire, îndoire, înşirare şi confecţionare de obiecte simple. Un copil de la grupa mică nu aşteaptă rezultatul muncii, pe el îl atrage activitatea ca atare. La grupa mijlocie, pe copii începe să-i intereseze rezultatul muncii lor, calitatea executării, apare dorinţa de a folosi produsul muncii lor. Dacă au confecţionat o morişcă sau un vapor, se joacă cu ele, le dăruiesc celor mai mici ; astfel li se creează deprinderea de a face lucrări practice şi utile. Deprinderile trec într-o fază nouă de consolidare, paralel se formează deprinderi noi, cu sarcini mai complicate. La grupa mare (5-6 ani), sub influenţa educaţiei, copiii încep să înţeleagă necesitatea învăţării diferitelor operaţiuni şi procedee de lucru. Atenţia devine mai stabilă, ei pot să înţeleagă explicaţii mai ample în legătură cu modul de a efectua o lucrare şi pot să se concentreze un timp mai îndelungat asupra ei, o fac mai uşor şi cu o precizie mai mare. Toate acestea se datoresc dezvoltării muşchilor mîinilor, coordonării între reprezentările vizuale şi mişcările mîinii, permiţînd introducerea în activitate a unor sarcini mai complexe ca decupajul, ţesutul, cusutul, copiii pot fi solicitaţi să reproducă obiecte prin două-trei operaţiuni.

Confecţionarea jucăriilor din material găsit în natură este un mijloc de educare a iniţiativei, personalităţii, fanteziei, de formare a deprinderilor intelectuale. Rezultatul muncii formează deprinderea de a judeca drept şi de a compara lucrurile : copiii le apreciază pe cele bune şi le critică pe cele slabe. Sub îndrumarea educatoarei, ei încearcă să înţeleagă cauza nereuşitei proprii şi a reuşitei altui copil. Latura educativă e cu atît mai puternică, cu cît aprecierea a fost mai justă şi nu sînt scăpări ori neglijenţe.

Dealtfel, educaţia **pentru muncă** se realizează şi indirect. **convergent**, în noua programă, în cadrul unor activităţi variate : de dezvoltare a vorbirii, de cunoaştere a mediului înconjurător, de educaţie moral-patriotică etc. Rolul mediului social ambiant, în formarea deprinderilor variate de muncă la copii, e asigurat de însuşi colectivul grădiniţei, care impune ordine şi curăţenie la locul de muncă, atribuie diferite sarcini de muncă, prin tematica dată, printr-o diviziune a muncii în care copiii execută anumite lucrări, obligaţi prin rotaţie să le cunoască pe toate. Introduşi în atmosfera de lucru, scopul activităţii odată precizat şi explicat (de exemplu, li se arată în comparaţie ceea ce se petrece într-o fabrică în producţie, cu muncitori adevăraţi) obiectul muncii dus la bun sfîrşit contribuie substanţial la formarea conceptului de muncă la preşcolari, prin aceea că el **prefigurează** o valoare de întreţinere socială.

Lucrările preşcolarilor, însă, nu trebuie încă, după părerea noastră, valorificate ; ei se despart foarte greu de ele, acestea reprezentînd creaţia lor originală, la care participă în mod afectiv, profund interesaţi. Prin „vînzare", li se formează unele resentimente şi neajunsuri de natură psihică. La o grădiniţă, un copil de grupă mare era atît de încîntat de ceea ce realizase el (un tablou cu brazi — prin decupare şi lipire) încît vorbea pentru sine, dar cu voce destul de tare : „abia aştept vacanţa, ca tovarăşa educatoare să ne dea cutia cu lucrările noastre", iar copilul Cristian Nădrag de la grupa mare a Grădiniţei nr. 57 şi-a „sărutat" lucrarea ! O concluzie extrasă din participarea la practica pedagogică, în diferite grădiniţe din Capitală este aceea că preşcolarii consideră, mai ales primele lor lucrări, nişte bucurii de care nu se pot dispensa, la care nu pot renunţa.

Copilul se apropie nu numai de **conceptul** de muncă, ci şi de **realitatea** însăşi, prin activităţile manuale. Prin încercarea de a reproduce modele naturale şi a elabora singur lucrări, el e pus în situaţia unui muncitor adult care a căpătat cunoştinţe şi deprinderi de muncă (ex. : bobinare, răsucire, împletire). În educarea spiritului colectivist la copii, o mare importanţă o au jocul şi munca în comun, împărtăşirea continuă a cunoştinţelor şi a bucuriilor.

Ca să-i facem fericiţi pe copii, nu este nevoie de jucării scumpe şi de dulciuri, ci trebuie să-i respectăm, să le creăm o viaţă plină de activitate interesantă să le dăm posibilitatea să observe natura, munca adulţilor, să-i deprindem **să lucreze jucîndu-se.**

Nu întîmplător, deci, se realizează acele „miniateliere" ale preşcolarilor, în care, cu mica lor putere de muncă, **atît cît pot face ei**, e necesar să-i îndrumăm, dar să nu-i lipsim de efort. Chiar dacă azi ţes mai greu la gherghef sau execută mai dificil lucrări de metalo-plastie, mîine vor face mai bine.

Prof. ANGELA GEORGESCU
Liceul pedagogic de educatoare din Bucureşti

Pornind de la o expoziţie...

...de la expoziţia cu lucrările practice ale copiilor preşcolari din sectorul 6, vernisată la Grădiniţa nr. 205 din cartierul Ferentari, inaugurînd schimbul de experienţă între directoarele de grădiniţe ale Capitalei, cum am putea demonstra, în puţine cuvinte, nebănuitele posibilităţi latente ale copiilor, relevate instantaneu, copii care îşi pot descoperi interese şi „aptitudini" în obiectele lucrate de ei înşişi ?

În urma unui dialog, condus cu tact de educatoare, preşcolarii pot fi puşi în situaţia să-şi dezvolte imaginaţia, creativitatea, iniţiativa şi dragostea de a lucra. Ei migălesc cu dragoste aceste miniaturale „opere de artă" : pictură pe sticlă, ceramică şi foaie de hîrtie, păpuşile din coceni de porumb, mărgele colorate sau linguri de lemn — pictate şi îmbrăcate, cusăturile şi ţesăturile la gherghef, figurile modelate numai din hîrtie, făină şi apă...

Trecînd prin faţa „standurilor" expoziţiei, poţi realiza şi în ce măsură copiii sînt familiarizaţi cu „tehnica" diferitelor meserii, pentru că, într-un colţ poţi vedea, de pildă, şorţuleţe, rochiţe, paltonaşe pentru păpuşi — în diferite faze de execuţie — (Grădiniţa Tricodava), dincolo poţi vedea căciuliţe, papucei din blană (Grădiniţa Justiţiei), într-alt colţ tocuri de ochelari, gentuţe şi opincuţe din piele (marochinărie !) Grădiniţele nr. 55, nr. 68, nr. 185). Sau poţi fi uimit şi puţin deconcertat de asamblarea bucăţelelor de lemn în mobilier tapisat pentru camera păpuşii (mini-atelierul de tîmplărie şi tapiţerie al Grădiniţei P.T.T. !) îţi cuceresc adeziunea maşinuţele, trenuleţele şi excavatoarele concepute ingenios în jocurile de construcţie. Dar, de ce să nu mărturisim, te pot pune pe gînduri pirogravurile — pe ulcioare, linguri şi farfurioare de lemn, sau lucrări de metaloplastie — realizate în grădiniţele nr. 41 şi nr. 205... Oare — te gîndeşti — aici nu e deja prea mult ?

Totul depinde de educatoare ca aceste emoţionante activităţi manuale, fructificate într-o asemenea largă scară de obiecte, să nu forţeze scara vîrstei, să nu-şi altereze caracterul de joc cu valoare formativă. Aceasta, pentru ca bucuria descoperirii activităţilor utile şi a valorii lor să-şi demonstreze cu prisosinţă caracterul autentic formativ, să ofere integrarea reală a copilului în şcoală, viaţă, societate, mai tîrziu.

Iniţiativa Inspectoratului şcolar al sectorului 6, (inspector-şef prof. Teodor Novac) şi preocuparea pentru această latură a educaţiei preşcolarilor (prezentată în referatele tovarăşelor Victoria Lupu, directoarea Grădiniţei nr. 205, şi Elena Ionescu, directoarea Grădiniţei nr. 41) pot constitui un exemplu bun de urmat.

DOINA STERESCU

CLASELE I-IV

Protocol d la lecţia „Ţes

Clasa I E, Şcoala generală nr. 5 din Bucureşti, maistru-instructor Florica Vasiliu — luni 10 februarie 1975.

Obiect de învăţămînt : Îndeletniciri practice.

Tema lecţiei : ţeserea din hîrtie a unui vas cu flori, cu ajutorul trusei „Să ţesem frumos" — seria I.

Locul pe care îl ocupă lecţia în planificarea orelor de îndeletniciri practice, prevăzute în programa pentru clasa I : a nouăsprezecea oră (în trimestrul I : 6 ore modelaj, 4 ore decupaj, 3 ore îndoituri, 1 oră confecţionarea jucăriilor pentru pomul de iarnă ; în trimestrul II : 5 ore ţesut).

Obiective educative : formarea deprinderii practice de a executa lucrări după un model, urmărind încadrarea într-o formă dată, care nu este perfect geometrică şi identică cu covoraşele lucrate anterior ; armonizarea culorilor panglicuţelor de hîrtie colorată trasate printre fîşii decupate în interiorul unei coli de hîrtie ; stimularea iniţiativei elevilor prin libertatea acordată în alegerea formei vasului şi a florilor ; dezvoltarea dragostei pentru muncă şi a creaţiei individuale.

Pregătirea pentru lecţie : pornind de la experienţa acumulată de copii în cadrul celor cinci ore de ţesut (covoraş simplu, într-o singură culoare : 1 oră ; covoraş în două culori : 1 oră ; covoraş cu model simplu : 1 oră ; semn de carte : 1 oră şi căsuţă : 1 oră), se dau indicaţii privind poziţia corectă la lucru, păstrarea pe bănci a colilor de hîrtie şi a panglicuţelor de hîrtie colorate necesare şi utilizarea culorilor celor mai potrivite.

Desfăşurarea propusă : În discuţia avută înainte de lecţie, maistra-instructoare a precizat că, după o scurtă discuţie asupra temei, va prezenta elevilor, în vederea intuirii, modelul propus. Va

Cultivarea

Profesorul care predă metodica lucrului manual în liceele pedagogice pentru învăţători este preocupat să-i antreneze permanent pe elevi în realizarea unor lucrări cu caracter practic, în vederea acumulării, consolidării şi aprofundării de cunoştinţe tehnice de specialitate şi a educării atitudinii comuniste faţă de muncă. Participînd efectiv, activ şi cu rezultate bune la munca practică desfăşurată în cadrul orelor de lucru manual, ca şi cu alte prilejuri, elevii îşi dovedesc dragostea şi respectul lor faţă de muncă. De aceea, în pregătirea pentru muncă a viitorilor învăţători şi educatori comunişti am stimulat interesul pentru muncă prin cunoaşterea, în prealabilă, a produselor model realizate de propunător. Apoi, am format priceperi şi deprinderi practice de muncă prin demonstrarea în faţa elevilor a procedeelor de lucru necesare realizării obiectivelor propuse de programa şcolară, prin motivaţia adusă cu privire la eficienţa practică a obiectelor produse de ei şi prin antrenarea efectivă la muncă practică a elevilor. Ultima etapă a constituit-o observarea atentă a muncii independente desfăşurate de fiecare elev.

Iată cum se poate proceda. Se pune la dispoziţia elevilor un bogat sortiment de materiale didactice model confecţionate corect şi prezentate sub o formă cît mai atractivă. După multiplicarea lor de către elevi, aceste materiale constituie trusa de material didactic necesară viitorului învăţător pentru desfăşurarea procesului instructiv-educativ, la locul său de muncă.

Ţinînd seama că programa pentru activităţi manuale din grădiniţă urmăreşte dezvoltarea percepţiilor tactile şi vizuale, a îndemnării copiilor precum şi formarea unor deprinderi elementare de muncă (prin lucrări ca : îndoituri, decupaje, cusături, construcţii, montarea şi demontarea unor jocuri tehnice), la clasele I-IV învăţătorul reia cunoştinţele dobîndite de elevi în vederea formării temeinice a deprinderilor practice de muncă. La aceste clase, prezentarea obiectelor model se face în moduri variate, urmărind ca acelaşi obiect la lecţii diferite să constituie în permanenţă o noutate pen-

e, asistență
atul" — clasa I

face referiri la forma vasului, la linia florilor din vas și a frunzelor, la fixarea în spațiu a modelului și la armonizarea culorilor. Apoi, va da indicații precise asupra modului de lucru prin analogie cu lucrările executate anterior de elevi, stabilind asemănările și deosebirile. Va preciza care este așezarea în pagină a vasului și cum se execută cusătura (număr de căsuțe luate și lăsate pentru a da forma în creștere și în descreștere a vasului). În tot timpul activității va adresa îndemnuri pentru a stimula creativitatea elevilor și va urmări stabilirea în clasă a unei atmosfere de emulație, în vederea executării, de către toți elevii, a unor lucrări de calitate. Apreciind modul de lucru al elevilor, îi va îndruma și ajuta permanent pentru respectarea unui anumit ritm de lucru.

Momente în desfășurarea lucrărilor. Elevii, obișnuiți să aducă elemente de creație în lecție, au utilizat în coaserea vaselor culori diferite față de cele indicate de maistră. De asemenea, cîțiva elevi au imaginat o farfurie pe care au așezat-o sub vasul cu flori.

Disciplina s-a menținut prin individualizarea activității fiecărui elev și prin stimularea îndemnului pentru operațiile executate.

Greșelile de execuție au fost corectate prompt prin intervenții abile și corespunzătoare posibilităților de rezolvare ale elevilor.

Încheierea activității : aprecieri finale asupra calității lucrărilor executate în timpul orei de elevi, menționîndu-se că terminarea lucrărilor se va face, în clasă, în ora următoare de îndeletniciri practice.

Concluziile protocolului de lecție

1. Activitatea s-a încadrat în timp util, corespunzător planificării inițiale.

2. Pentru executarea lucrărilor elevii și-au consolidat deprinderile practice, însușite anterior în cadrul lecțiilor de îndeletniciri practice, de a trasa panglicuțe din hîrtie colorată printre fîșiile decupate într-o coală de hîrtie.

3. Materialul necesar pentru desfășurarea activității a fost pregătit în prealabil, controlîndu-se atent conținutul truselor elevilor.

4. Indicațiile „tehnologice" date au fost clare și verificate prin exemplificare efectivă pe lucrările elevilor.

5. S-au corectat greșelile de execuție ale unor elevi și s-a acordat îndrumare și sprijin continuu, în vederea realizării unor lucrări de bună calitate. Soluțiile date s-au ridicat la nivelul corespunzător posibilităților individuale și de vîrstă ale copiilor, necesare în rezolvarea temei propuse.

6. Ritmul de lucru imprimat de maistră elevilor a corespuns, în general, atît duratelor operațiilor de execuție, cît și nivelului de îndemînare și efort al copiilor. Apreciem, însă, că este necesară individualizarea mai riguroasă a activității desfășurate de elevi, prin stabilirea unui ritm mediu de lucru și antrenarea celor mai puțin abili dintre elevi la efectuarea, în clasă, a lucrărilor date, în vederea încadrării, în viitor, cu bune rezultate într-o muncă socialmente utilă.

7. Ca eficiență, evaluată pe bază de apreciere, se poate considera că cei aproximativ 50% din elevii care au încheiat aproape complet toate operațiile, au nu numai formate îndemînările necesare executării operațiilor respective, ci și interesele cultivate pentru aceste operații. Buna executare a operațiilor de către elevii care nu au reușit să termine complet lucrarea se cere examinată, în continuare, urmărindu-se deopotrivă formarea deprinderilor practice și cultivarea intereselor lor. Poate deveni necesară orientarea interesului — și a motivației — către scopuri de întrebuințare personală sau colectivă a obiectelor executate.

Protocol de asistență consemnat de
VIOLETA APOSTOL

motivației pentru muncă

tru elev. Astfel, la o lecție de modelaj, avînd ca temă „Fructele", acestea vor putea fi prezentate grupate sau separat.

Cointeresarea elevilor la desfășurarea activității practice se face prin explicarea utilității produselor pe care le execută și a cultivării motivației pentru munca prestată. Expunerea lucrărilor realizate de elevi într-o vitrină, pe panou din clasă sau în cadrul expozițiilor școlare, contribuie la sporirea dorinței elevilor de a realiza cele mai bune lucrări.

De asemenea, cunoașterea de către părinții elevilor a realizărilor copiilor și discuțiile purtate cu învățătorul asupra deprinderilor practice ale școlarilor pot ajuta în orientarea lor profesională.

Analiza activității desfășurate în cadrul orelor de lucru manual și aprecierea făcută împreună cu elevii asupra rezultatelor muncii cultivă încrederea elevilor, simțul lor de răspundere și dorința lor de a fi utili în viață.

Prof. LEONTINA LĂDARU
Liceul pedagogic din Deva

Valențele formative ale îndeletnicirilor practice

„Sînt învățătoare de treizeci și unu de ani și predau în acest an la clasa a IV-a a Școlii generale din Dobra. Din prima lecție am început să cultiv dragostea elevilor pentru muncă, respectul pentru cei ce muncesc și sentimentul de grijă pentru tot ceea ce s-a realizat prin muncă în țara noastră.

Convinsă de valențele formative ale muncii, am format priceperi și deprinderi de muncă elevilor în orele de îndeletniciri practice, încercînd totodată să corelez cunoștințele dobîndite la aritmetică, geometrie, geografie, istorie și desen. Astfel la „lucrările din plastilină" elevii au realizat, harta țării cu formele de relief, iar la traforaj au realizat, din placaj, portretele lui Mircea cel Bătrîn și Ștefan cel Mare. În cadrul „lucrărilor din lemn", elevii au executat cuiere pe care au pictat cu acuarele motive din portul popular specific județului nostru. La lucru manual ei au cusut șervețele cu motive naționale, manifestîndu-și cu acest prilej, dragostea pentru poporul românesc și pentru munca plină de migală a țăranilor noastre.

Elevii au confecționat și un costum de pădureancă pentru o păpușă după modelul costumelor aduse în clasă. Ei au colecționat modele de costume vechi și au confecționat un album cu modele pentru cusături și coperți decorative pentru cărți. O atenție deosebită au manifestat pentru legarea cărților și repararea materialului didactic. În acest trimestru, am început confecționarea a 40 de seturi de materiale didactice pentru clasa I : palete cu numere (1—10), buburuze, pere etc., desenate în orele de desen și decupate în orele de îndeletniciri practice.

Pentru a îndrăgi munca agricolă, am vizitat împreună cu elevii lotul model al școlii, unde aceștia au observat, la început, cum colegii lor mai mari sădesc, prășesc, apără culturile de dăunători, cosesc și adună furajele. Apoi, au primit și o parcelă din lotul microfermei pe care au plantat și întreținut culturi de cartofi, castraveți, dovlecei, ceapă și usturoi. Elevii au ajutat, în toamnă, cu multă tragere de inimă, la strîngerea cartofilor de pe lotul microfermei și la recoltarea legumelor tîrzii la C.A.P.

Multe dintre activitățile elevilor au fost dedicate muncii și celor ce muncesc, elevii cunoscînd nemijlocit activitatea muncitorilor forestieri din Munții Poiana Ruscăi, a ceferiștilor și a tîmplarilor locali.

Prof. VIORICA KROMEK
Școala generală din Dobra
județul Hunedoara

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

MUNCĂ PRODUCTIVĂ, INTERESE ȘI OPȚIUNI

SONDAJ DE OPINIE LA CLASA A VIII-A

1. Ipoteza : Presupunem că valorile muncii tehnico-productive — ca parte a procesului instructiv-educativ care influențează profund formarea personalității — sînt convergente cu opțiunile de orientare școlară și profesională ale elevilor din clasele a VIII-a, aflați în pragul alegerii profilului de pregătire liceală. Cercetarea concretă ne poate arăta : **gradul de participare a muncii tehnico-productive la această influențare formativă și factorii care promovează sau, eventual, frinează atingerea obiectivelor educative.** De asemenea, mai poate releva tendințele care se manifestă în comunitățile școlare cercetate, privind orientarea școlară a elevilor claselor a VIII-a.

II. Metoda și tehnica de cercetare : Ne propunem să sondăm opiniile unor elevi din clasa a VIII-a prin intermediul unui chestionar, care să ne ofere posibilitatea de a obține unele **corelări ale muncii tehnico-productive cu interesele și aptitudinile acestor elevi.** Lotul de elevi a fost constituit din două clase a VIII-a de la Școala generală nr. 1 și Școala generală nr. 10 (luate aleator) din municipiul Pitești.

III. Interpretarea datelor : În urma prelucrării statistice a datelor înregistrate cu ajutorul chestionarului a reieșit că **îndemînările manuale și cunoștințele de muncă fizică ale elevilor cuprinși în lotul cercetat izvorăsc, aproape în întregime, din activitatea tehnico-productivă desfășurată în cadrul școlii.** Incidența, „cunoștințe tehnice și deprinderi manuale" față de profilul atelierelor școlare este de 100 la sută pentru fete și de circa 95—97 la sută la băieți. Această diferență pe sexe provine din faptul că îndeletnicirile fetelor (broderie, croitorie, gospodărie) sînt formate deopotrivă de cei doi principali factori educativi : familia și școala, în vreme ce la băieți (tîmplărie, lăcătușărie și electrotehnică) această sarcină e realizată numai de școală. De asemenea, diferența se mai datorează și faptului că școala a organizat ateliere separat pentru fete și băieți, neînregistrîndu-se fete care să fi lucrat în atelierele băieților și nici băieți în atelierul fetelor.

Convergența dintre interesele de studiu (obiecte de învățămînt preferate, și munca tehnico-productivă (ateliere în care au lucrat) deține pondere mare la băieți (70 la sută la o clasă și 45 la sută la cealaltă clasă) și este foarte slab reprezentată la fete (sub 10 la sută la o clasă și sub 20 la sută la cealaltă clasă).

La băieți, această situație provine din incidența disciplinelor realiste cu electrotehnica ; la fete, între interesele de studiu și practica productivă nu se înregistrează legături similare cu ale băieților.

Munca tehnico-productivă efectuată pînă la nivelul clasei a VIII-a — așa cum arată datele înregistrate — are un rol precumpănitor de formare a unor deprinderi manuale generale (operații de lucru cu cîmp de aplicare în majoritatea ramurilor și profilurilor de producție ale viitoarelor profesii pe care și le vor însuși absolvenții) și **mai puțin o convergentă directă cu interesele de studiu și cu orientarea lor școlară.** Astfel, o legătură directă între profilul atelierelor școlare și liceele de specialitate spre care se orientează elevii din lotul cercetat, nu depășește ponderea de 15—20 la sută din totalul elevilor.

Apreciind că liceele de cultură generală deschid posibilități de încadrare într-un larg profil profesional-productiv, această pondere crește pînă la 50 la sută pentru băieți, continuînd să fie foarte scăzută pentru fete, datorită cauzelor menționate și mai sus : a) ateliere de tip tradițional (gospodărie și lucru de mînă) și b) absența fetelor din activitatea celorlalte ateliere școlare (lăcătușărie, tîmplărie și electrotehnică).

Corelarea cea mai activă a opțiunilor de înscriere în treapta I de liceu se înregistrează în raport cu disciplinele școlare la care elevii au cel mai ridicat grad de performanțe la învățătură, precum și în raport cu profesia părinților (mai ales la băieți, unde dețin ponderi ceva mai ridicate decît la fete).

Cîteva concluzii

1. Sondajul confirmă aprecierea generală că factorul educativ fundamental care asigură **formarea deprinderilor de muncă fizică a tineretului** de vîrstă școlară îl constituie școala, în vreme ce **motivația față de muncă, dragostea și respectul față de munca fizică și pentru producătorii bunurilor materiale** este rezultatul influenței comune și unitare a școlii, familiei și organizațiilor revoluționare de copii și tineret.

2. Delimitarea riguroasă a unei activități tehnico-productive „pentru fete" și „pentru băieți" **nu este în măsură să adîncească pe plan formativ,** principiile democratice ale organizării învățămîntului mixt din țara noastră și nici aportul valoros al coeducației. Cu atît mai mult, devine necesară renunțarea la menținerea fetelor, pe toată durata gimnaziului, la îndeletniciri de tip tradițional (gospodărie și lucru de mînă).

3. Din această sumară investigare mai rezultă și unele concluzii privind creșterea rolului formativ al muncii tehnico-productive. Semnalăm cîteva dintre ele : a) Elevii să fie îndrumați spre ateliere atît în funcție de interesele lor de studii (preferințe pentru anumite discipline), cît și în vederea lărgirii cîmpului lor de interese. b) Motivația față de muncă, fiind rezultatul acțiunii comune și unitare a celor trei principali factori educativi (școală, familie și organizații de copii și tineret) influența formativă a școlii s-ar putea spori atît prin valori intrinseci ale procesului instructiv-educativ, cît și prin metode specifice de dezvoltare a colaborării școlii cu ceilalți factori. c) Pentru a sprijini mult mai activ orientarea școlar-profesională a elevilor clasei a VIII-a, pe lîngă informarea acestora, de tip monografic profesional, asupra unităților școlare din localitate și din județ, un rol important îl au **atelierele școlare și activitatea prin contract cu întreprinderile industriale și agricole,** al căror profil e necesar să fie cît mai strîns corelat cu specificul de producție și de alte activități economice ale zonei teritorial-geografice respective, cu perspectivele de dezvoltare în acest domeniu și cu tipul și profilul unităților școlare — în principal, din zonă — la care merg absolvenții clasei a VIII-a în treapta I de liceu.

Sondajul nostru — cu toate dimensiunile sale restrînse — ne-a evidențiat, în același timp, necesitatea abordării continue și creatoare, la nivelul fiecărui gimnaziu, cu spirit de inițiativă și de răspundere a organizării și perfecționării activității tehnico-productive a elevilor.

COSTIN ȘTEFĂNESCU
CORNELIA GÎRMACEA

Învățămîntul liceal și tehnic-profesional

Din sumarul numărului 1/1975 semnalăm: „Probleme ale promovabilității în condițiile generalizării primei trepte de liceu", de D. Muster; „Liceu-universitate, un dialog care se cere mereu perfecționat". Opinii și puncte de vedere exprimate de profesori universitari și de liceu din Cluj-Napoca; La rubrica „Tehnologie didactică" articolul „Conexiunea inversă" de dr. Alexandru Gheorghiu și ing. Mircea Popovici; Direcția învățămîntului liceal și tehnic profesional din Ministerul Educației și Învățămîntului răspunde la întrebările cititorilor privitoare la relațiile liceu-filiale și instruirea practică în liceele real-umaniste și liceele de specialitate; La rubrica „Itinerar în lumea profesiunilor" sînt înserate nomenclatoarele tipurilor, profilelor, meseriilor și specialităților care se pregătesc prin învățămîntul liceal, profesional, de maiștri și de specializare postliceală.

M. D.

Destinaţia produselor: economia judeţului

- Din experienţa şcolilor din Sălaj -

Pămînt dacic. Pămînt românesc, călcat de Mihai Viteazul, pînă la Guruslău şi mai departe... Pămînt bogat, cu oameni săraci secole de-a rîndul. Judeţ sărac, cu oameni harnici dintotdeauna. Sălajul a fost un judeţ lipsit de industrie. Azi, Sălajul are industrie. A investit, pentru dezvoltarea ei, în actualul cincinal, 45,7 la sută din totalul investiţiilor. S-a dezvoltat industria locală: fabrici mixte, cu secţii de tradiţională prelucrare a lemnului (ne aflăm în „ţara" Silvaniilor), de prefabricate, de mecanică ş.a. funcţionează în fiecare din cele patru oraşe ale judeţului (Zalău, Şimleu Silvaniei, Cehu Silvaniei, Jibou). Cărbunele iese la lumină, în cantităţi mult sporite, din „gurile" de mină de la Sărmăşag, Ip, Surduc.

Zalăul, străvechiul Zalău, te primeşte cu o impresionantă platformă a industriei noi, republicane: constructoare de maşini (Întreprinderea de armături industriale din fontă şi oţel), electrotehnică (Întreprinderea de conductori electrici emailaţi), a materialelor de construcţii (Întreprinderea de produse ceramice pentru construcţii), uşoară (Filatura de bumbac). O industrie chimică se prefigurează, de asemenea, în judeţ: la Zalău, în următorul cincinal se va construi o întreprindere de prelucrare a maselor plastice. La Şimleu Silvaniei, încă în acest an, va intra în funcţiune Fabrica de materiale izolatoare, care, pregătindu-şi din vreme cadrele, a trimis (între alţii) douăzeci şi şase de absolvenţi, din anul trecut, ai Liceului real-umanist „Simion Bărnuţiu", din localitate, la precalificare pentru secţia de polistiren, iar pentru meseria de operator chimist, alţi cîţiva absolvenţi ai clasei a X-a, de la Şcoala generală nr. 1.

Spre noi profile de ateliere

Despre eforturile (concretizate în realizări, vizibile în proiecte) care se fac pentru adaptarea reţelei şcolare la cerinţele actuale şi de perspectivă ale dezvoltării economice, în aşa fel încît şcoala să poată asigura, în viitorul cincinal, prin absolvenţii actualei clase a VIII-a, mai mult de jumătate din necesarul de cadre al judeţului, îmi vorbeşte, la Comitetul judeţean de partid, prof. **Maria Piţică**, secretar cu probleme de propagandă: „Structura învăţămîntului liceal este preponderent orientată către producţia materială. Dacă la înfiinţarea judeţului aveam un singur liceu de specialitate, în prezent numărul liceelor de specialitate depăşeşte pe acela al liceelor de cultură generală. Nouă, din şaisprezece licee de bază, şi douăzeci şi una de clase afiliate din treizeci sînt de profil industrial, agricol, economic (şi pedagogic)".

În judeţul Sălaj, ca pretutindeni în ţară, nu doar reţeaua şcolară tinde, prin diversificarea ei, să corespundă ramurilor (obiectivelor) economice, ci şi atelierele şcolare, profilate sau reprofilate în funcţie de aceiaşi factori. „Şi, dacă în şcolile generale din mediul rural, îmi spune inspectorul general şcolar, prof. **Emil Trif**, atelierele au fost profilate, majoritatea, pînă în prezent, pe tradiţionala ocupaţie a sălăjenilor — prelucrarea lemnului — ele se vor apropia mai mult de lăcătuşărie (în şcoli generale ca aceea de la Ip, de pildă, şi fetele s-au instruit cu bune rezultate în această meserie). În şcolile generale şi, îndeosebi, în liceele real-umaniste din mediul orăşenesc, electrotehnica la locul altor profile (îndeosebi al croitoriei şi ţesăturilor, care asaltează atelierele şcolare).

Aşadar, în judeţul Sălaj, licee de specialitate, clase afiliate, clase speciale de curînd înfiinţate, ateliere din şcoli generale şi licee de cultură generală pregătesc elevii, prin muncă, pentru muncă, pentru producţie, care se desfăşoară în... unităţi economice. Cum contribuie, atunci — îl va interesa pe reporter — unităţile economice la pregătirea tehnico-productivă a elevilor, viitoare cadre ale acestora?

„Decizia ne dă mari speranţe"

Iată, în general, cum. Iată ce se poate afla despre relaţia unitate patronatoare-şcoală, dintr-un articol publicat, în 5 februarie a.c., în ziarul judeţean „Năzuinţa" de către ing. **Iulian Săuca**, inspector şcolar, responsabil cu activitatea tehnico-productivă a elevilor: „În cea mai mare parte a cazurilor analizate, relaţia unitate patronatoare-şcoală trăieşte la stadiul formalităţii. Adică, funcţionează pe hîrtie. Argument: 130 de şcoli, din cele 150 sondate n-au primit nici un sprijin din partea unităţilor patronatoare pe linia dotării". Îmi descrie, întocmai, starea de lucruri despre care citisem, inspectorul general şcolar, **Emil Trif**. Şi adaugă: „Bunele noastre intenţii au eşuat, nu o dată, din cauza lipsei de înţelegere a unităţilor patronatoare. Fireşte, aşa cum aţi citit mai departe, în articol, există şi cîteva fericite excepţii. Vă veţi convinge, mergînd prin unele şcoli. Eu ţin să vă informez asupra faptului că, analizînd, în spiritul H.C.M. nr. 354/1974, relaţia unitate patronatoare-şcoală, Comitetul executiv al Consiliului popular al judeţului Sălaj a emis, la sfîrşitul lunii ianuarie o **decizie**, potrivit căreia consiliile populare orăşeneşti şi comunale, împreună cu unităţile economice şi şcolile pe care acestea le patronează vor realiza toate măsurile cu privire la relaţiile de patronare: întocmirea planului de producţie (nominalizînd producţia fizică a atelierului-şcoală sau a atelierului secţie a întreprinderii), dotarea cu utilaje şi scule, aprovizionarea cu materii prime şi materiale. Potrivit aceleiaşi decizii, se vor înfiinţa, în cîteva localităţi, ateliere interşcolare, se vor deschide, în cadrul unor unităţi comerciale, standuri cu produse rezultate din activitatea tehnico-productivă a elevilor. Îndeosebi, prin ceea ce priveşte obligaţia unităţilor patronatoare de a sprijini şcolile, **decizia ne dă mari speranţe**. Inspectorii şcolari se întîlnesc, zilnic în localităţile judeţului, cu factorii menţionaţi în decizie, participă la dezbateri, consemnează hotărîrile şi măsurile lor comune, care, sperăm, vor duce la îmbunătăţirea activităţii tehnico-productive.

Schimbul de mîine produce şi azi

La Şcoala generală nr. 1 din Zalău, îl ascult pe directorul şcolii, prof. Leontin Bordaş: „Ei, dacă atelierul pentru robineţi al Fabricii mixte «Steaua roşie» ar fi consimţit să înfiinţeze, în urmă cu doi ani, aici, la noi, o microsecţie pentru montarea şi finisarea robineţilor..."

— În altă ordine de idei?

— Am înfiinţat, în locul atelierului de tîmplărie, unul de electrotehnică, în care elevii repară, de la începutul anului obiecte de uz casnic, activitate care are avantajul de a permite parcurgerea operaţiilor prevăzute în programă.

— În plus, credeţi că ar mai putea produce ceva, după un trimestru de iniţiere?

— Desigur. Pentru autodotare, ar putea confecţiona transformatoare coborîtoare de tensiune. Pentru U.J.C.M., lucrări de bobinaj şi tablouri de distribuţie.

— U.J.C.M. vă patronează?

— Nu pe noi, ci Şcoala generală „Simion Bărnuţiu".

...**La Şcoala generală „Simion Bărnuţiu**, stau de vorbă cu prof. Teodor Ciucă, directorul şcolii, în atelierul de lăcătuşărie:

— Cine vi-l patronează?

— U.J.C.M. Din păcate, „patronul" n-are secţie de lăcătuşărie. De aceea, ne-a dat gherghefuri, pentru atelierul de ţesătorie. Aş avea nevoie de un proverb să calific situaţia!

Liceul real-umanist din Zalău. Două dintre ateliere (electrotehnică şi mecanică) funcţionează, de doi ani, ca secţii ale I.T.A. Zalău, după expresia directorului, prof. Ioan Han, „patronul model". În atelierul de electrotehnică se instruiesc şi produc, alături de băieţi, şi fetele din anul I, cu aceleaşi bune rezultate. Efectuează, adică, bobinări de rotoare pentru dinamuri şi statoare pentru alternator, după un plan de producţie inclus în planul întreprinderii. Întreb cîţiva elevi ce ştiu despre planul lor de producţie. Atît: „lucrăm **pentru I.T.A."**! Ar trebui să ştie mai mult. (Aceasta, **pentru ei**!). Nu de la muncitorii care-i însoţesc, din partea întreprinderii, aş fi vrut să aflu că fiecare elev produce, în ziua respectivă, valoarea egală cu 15 lei! De la muncitori, însă, aflu, totodată, că lucrările efectuate de elevi sînt foarte apreciate la întreprindere.

Acelaşi lucru, în atelierul de mecanică auto, în care băieţii (anii I-IV) reconditionează piese auto: servomecanismul de toate categoriile pentru autocamioane de tip Carpaţi, Bucegi. Confecţionează, apoi, un tip de supapă de compresor la presa (o ştanţă) construită de ei, în atelier. Înainte de a încredinţa (în exclusivitate) elevilor confecţionarea supapelor, întreprinderea le cumpăra cu 26 lei bucata, acum le obţine cu 5—6 lei bucata şi — deosebit de important pentru elevii producători — de o calitate superioară. „Pe cît de greu s-a lăsat convinsă, conducerea întreprinderii, să ne ajute, pe atît de repede i-am cîştigat, prin munca şi seriozitatea elevilor, încrederea", adaugă prof. I. Han. Nici aici, din păcate, elevii nu ştiu mai nimic despre planul lor de producţie. N-au asistat la întocmirea lui, nu ştiu dacă-l vor depăşi sau îl depăşeşte. Elevii se instruiesc, învată meserie, produc. Produsele lor au valoare. Au utilitate socială. Intră în circuitul economic al judeţului. De ce-ar rămîne „producătorii" simpli executanţi? Îi pregătim pentru viaţă...

— Ce preocupări de îmbunătăţire a activităţii tehnico-productive aveţi, tovarăşe director?

— Din experienţa celor şapte grupe de fete (anii II-IV), care îşi desfăşoară activitatea tehnico-productivă în întreprindere, la Filatura de bumbac (prin comparaţie cu aceea a grupelor de fete rămase în atelierul de ţesătorie al liceului) am tras concluzia că este absolut necesar contactul direct al elevilor cu procesul de producţie din întreprindere, ajută la formarea imaginii reale şi complete despre munca productivă, dezvoltă şi satisface în mai mare măsură interesul elevilor pentru aspectele economice şi comerciale ale producţiei. Ne-am propus, de aceea, ca cel tîrziu în ultimul an să-i trimitem şi pe elevii din atelierele-secţii în întreprindere. În şcoală, ne-am gîndit să reprofilăm atelierul de ţesut covoare, devenit nerentabil şi nesatisfăcător sub raportul finalităţii. Vom crea, în locul lui, un nou atelier de electrotehnică, pe care l-am vrea patronat de Întreprinderea de conductori electrici emailaţi.

Gînduri de reprofilare a atelierului de ţesut covoare, în funcţie de secţiile noii Fabrici de materiale izolatoare, îmi comunică şi directorul **Liceului real-umanist „Simion Bărnuţiu"** din Şimleul Silvaniei, prof. Constantin Anton. Reţin, din relatarea directorului, că elevii au produs covoare pe care, cu mare greutate, şcoala le valorifică (întreprinderea patronatoare, „Unirea", n-a inclus în planul său de producţie pe acela al atelierului), şi mihnirea elevilor n-a întîrziat să se arate.

Trataţi cu „refuzul prin amînare" au fost şi „producătorii" de subansamble de tapiţerie pentru Fabrica mixtă „Sălăjana": elevii **Liceului real-umanist din Jibou**. „Ce să fi făcut? se întreabă directorul, prof. Gheorghe Gîlgău. Remiza de locomotive ne-a sprijinit, cu utilaj, dotarea atelierelor de lăcătuşărie şi mecanică, fără să ne poată face, realmente, comenzi, iar «Unirea» şi-a redus, treptat, pînă la renunţare, comenzile de covoare. În asemenea situaţie, pentru a reda elevilor încrederea în utilitatea muncii lor, am profilat activitatea ambelor ateliere pe mobilier şcolar (bancuri de lăcătuşărie pentru şcolile din judeţ). Ei confecţionează, în acest trimestru, şi scheletul metalic al unor vitrine pentru viitorul muzeu al Staţiunii tinerilor naturalişti din Jibou".

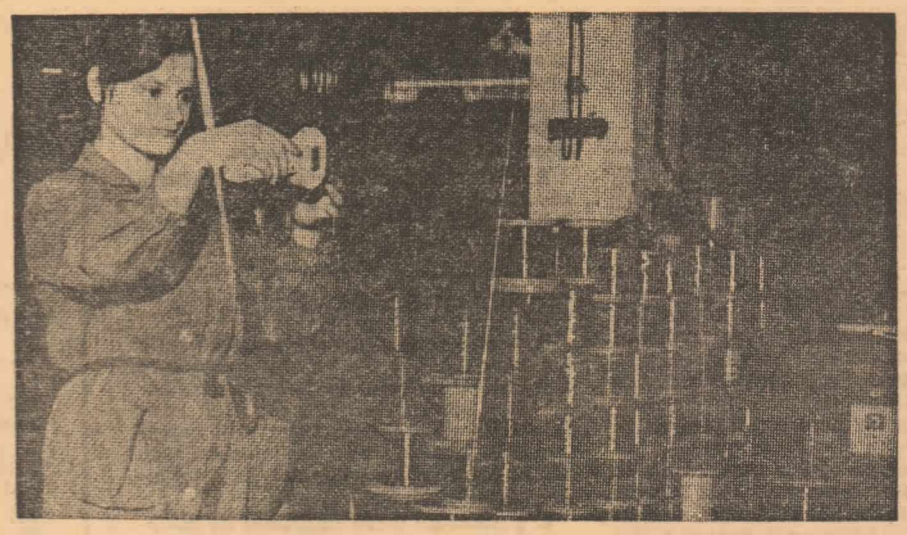

Opţiune pentru „electrotehnică"...

Bancuri de lăcătuşărie pentru şcolile din judeţ produc şi elevii **Liceului real-umanist din Cehu Silvaniei**. Atelierul de tîmplărie al liceului va trebui îmbunătăţit, sub raportul dotării şi al spaţiului: din acest an şcolar, se instruiesc în el şi elevii a două clase (anul I) speciale de prelucrare a lemnului (în oraş va intra în funcţiune un mare Combinat de prelucrare a lemnului). Îl întreb pe directorul liceului, prof. Victor Mîndru, ce s-a decis conducerea liceului să solicite conducerii unităţii patronatoare, Fabrica mixtă „Silvania", în urma prevederilor conţinute în **decizie**.

— O freză, o maşină de şlefuit cu bandă — pentru dotare. Comenzi (repere, subansamble) — pe care să le includă în planul ei de producţie.

Surprind un aer de nehotărîre, de scepticism. Îmi exprim, faţă de interlocutorul meu, temerea că vor exista directori de şcoli care vor zăbovi cu decizia favorabilă în mînă, neştiind ce anume (sau cum) să solicite unităţile patronatoare...

Consemnez din realizările elevilor: în atelierul de lăcătuşărie confecţionează, fără periodicitate, pentru secţia de prefabricate a Fabricii „Silvania", armături metalice. Spre uimirea conducerii fabricii, elevii au făcut economii de metal de 10 la sută, iar cînd au fost solicitaţi să acorde un sprijin muncitorilor pentru realizarea planului, pe şantier, la construirea unor garaje, au făcut dovada unei comportări exemplare. În acest trimestru, au propus maistrului-instructor să instaleze în atelierul lor o forjă. Dorind să se iniţieze în prelucrarea la cald a metalelor, elevii liceului din Cehu Silvaniei infirmă rezerva, aproape generală, a absolvenţilor clasei a VIII-a faţă de această categorie de meserii, ferm solicitate de industrie.

Instalaţie de forjă şi-au adăugat, de curînd, şi „micii lăcătuşi" de la **Şcoala generală din comuna Bobota**, care confecţionează scoabe şi repară role de benzi transportoare, pentru mina din Sărmăşag. Cei mai mulţi dintre elevi aşteaptă cu nerăbdare orele de pregătire tehnico-practică, după care — îmi relatează maistrul-instructor Nicolae Florea, un muncitor detaşat de I.A.S. în şcoală — obişnuiesc să spună, întorcîndu-se acasă, părinţilor (majoritatea) mineri: „şi noi am lucrat azi pentru mină!".

Într-un chip asemănător se arată mîndri de butucii roţilor de căruţă, pe care-i lucrează în atelierul lor polifuncţional (rotărie-lemnărie, strungărie în lemn, lăcătuşărie), elevii **Şcolii generale din comuna Măierişte**, cînd vin căruţele de la C.A.P. să încarce sfecla de zahăr, porumbul sau cartofii cultivaţi de ei.

DRAGOMIR MAGDIN

Fişier bibliografic — Ilie Popescu-Teiuşan

În cadrul unei neobosite activităţi de peste 60 de ani de muncă în slujba şcolii româneşti, profesorul Ilie Popescu-Teiuşan a elaborat lucrări valoroase în domeniul ştiinţei pedagogice. Printre acestea menţionăm: Istoricul Şcolii Normale de învăţători din Craiova — 1932; Istoria pedagogiei — 1935; Pedagogia comunităţilor de muncă — 1940; Psihologia copilului şi a adolescentului — 1941; Contribuţii la studiul legislaţiei şcolare româneşti. Legea instrucţiunii publice din 1864 — 1963; Ateneul român — 1968; August Treboniu Laurian — 1970, în colaborare cu Vasile Netea: Legislaţia şcolară feudală în Ţările Române, în vol. „Contribuţii la istoria învăţămîntului românesc" — 1970; Istoria învăţămîntului din România — Compendiu — 1971; Experienţa şcolii româneşti în pregătirea tehnico-productivă a elevilor, în vol. „Pregătirea pentru muncă, obiectiv al învăţămîntului" — 1971; În 1971 a reeditat „Istoria învăţămîntului românesc" a lui N. Iorga, la care a elaborat un studiu introductiv la ed. I şi note şi comentarii la ediţia a II-a. La sfîrşitul anului 1974 a depus la Editura didactică şi pedagogică volumul „Pedagogi şi oameni de şcoală din România".

Cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani, revista „Tribuna şcolii" transmite profesorului Ilie Popescu-Teiuşan calde urări de sănătate şi forţă de muncă.

BREVIAR

Luna trecută, la iniţiativa Întreprinderii de material didactic „Didactica", a avut loc o consfătuire pe tema „Organizarea laboratorului de biologie cu mijloace moderne de învăţămînt", organizată în colaborare cu Oficiul central pentru mijloace de învăţămînt al Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, la care au participat profesori de biologie reprezentînd diferite licee şi şcoli gimnaziale din ţară.

Profesorii de biologie pot trimite propuneri privind îmbogăţirea mijloacelor didactice necesare predării acestui obiect, fie Întreprinderii de material didactic „Didactica" din Bucureşti, str. Fabricii nr. 46, sectorul 7, fie Oficiului central pentru mijloace de învăţămînt al Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului din Bucureşti, str. Spiru Haret nr. 12, sectorul 7.

MANUALUL DE CHIMIE PENTRU CLASA A VII-A

Din numeroasele scrisori primite la redacţie, în care colegii noştri îşi exprimă puncte de vedere cu privire la manualul de chimie pentru clasa a VII-a, pus în dezbaterea cadrelor didactice în vederea perfecţionării, aflăm bune aprecieri asupra manualului de chimie, în principal, privind posibilităţile largi pe care manualul le oferă pentru promovarea unor metode active de predare-învăţare şi de valorificare formativă a activităţii elevilor, în condiţiile laboratorului de chimie.

Redacţia a selecţionat pentru publicare, din scrisorile pe care le-am primit, îndeosebi examinarea critică a manualului şi propunerile făcute în vederea perfecţionării acestora.

Reamintim că textele integrale ale scrisorilor vor fi înaintate Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, împreună cu concluziile redacţiei.

Prima înscriere la cuvînt

Manualul contribuie în mare măsură la educaţia comunistă a elevilor. În desfăşurarea activităţii practice de laborator, elevii dobîndesc cunoştinţe tehnice şi tehnologice, indicaţii privind modul de planificare a muncii, de organizare, de păstrare a locului de muncă, capătă deprinderi de muncă. Regulile de protecţia muncii sînt introduse treptat în manual la lecţiile respective. Este deosebit de bun procedeul folosit de autori, ca aceste instrucţiuni să fie precizate prin cuvîntul „atenţie".

Caietul de activitate independentă completează în mod fericit conţinutul manualului prin exerciţii, probleme, fişe de laborator. Folosindu-l, elevii sînt obişnuiţi cu formularea unor ipoteze, cu folosirea metodelor ştiinţifice, cu reprezentări grafice ale rezultatelor, experienţelor şi practicarea raţionamentelor inductive şi deductive.

Metodologia învăţării chimiei promovată prin acest caiet solicită elevii la activitate continuă, însuşindu-şi conştient noile cunoştinţe.

Analizînd cu atenţie manualul şi caietul de chimie pentru clasa a VII-a, în curs de folosire, prezentăm următoarele propuneri :

a. Inversarea unor subcapitole din capitolele 2 şi 3 ; structura atomului şi sistemul periodic al elementelor, pentru o înţelegere mai uşoară a noţiunilor de electrovalenţă şi covalenţă şi anume : 2. 1. Noţiuni generale despre atomi ; 2. 2. Simbol chimic ; 2. 3. Structura atomului ; 2. 3. 1. Nucleul ; 2. 3. 2. Învelişul de electroni ; 2. 4. Structura învelişului de electroni ; 3. 1. Clasificarea elementelor chimice ; 3. 2. Sistemul periodic al elementelor ; 3. 3. Structura sistemului periodic al elementelor ; 3. 4. Legătura dintre structura atomului şi locul ocupat de un element în sistemul periodic; 2. 5. Ioni. Formarea ionilor ; 2. 5. 1. Formarea ionilor pozitivi ; 2. 5. 2. Formarea ionilor negativi ; 2. 6. Electropozitivitatea şi electronegativitatea ; 2. 7. Valenţa ; 2. 7. 1. Electrovalenţa ; 2. 7. 2. Covalenţa ; 3. 5. 1. Variaţia caracterului electropozitiv ; 3. 5. 2. Variaţia caracterului electronegativ ; 3. 5. 3. Valenţa elementelor ; 3. 6. Importanţa sistemului periodic ; 2. 8. Molecula ; 2. 9. Formula chimică ; 2. 10. Stabilirea formulelor chimice ; 2. 11. Masa atomică. Atom gram ; 2. 12. Masă moleculară. Moleculă gram ;

b. Includerea subcapitolului 4. 5. 2. la sfîrşitul capitolului 10, cînd elevii au cunoştinţele necesare pentru a opera conştient cu substanţele compuse;

c. Schemele din capitolul 10, pag. 144, 151, 160, 168 să apară în culori — roşu şi negru — pentru o cît mai bună cristalizare a cunoştinţelor referitoare la substanţe compuse ;

d. Caietul de chimie să fie editat în număr egal cu manualele şi să apară în acelaşi timp. Solicităm aceasta, deoarece în anul şcolar în curs, caietele de chimie au lipsit multor elevi.

Prof. MARIA AILOAIE
Liceul „Garabet Ibrăileanu"

Prof. SILVIA JERGHIUŢĂ
Şcoala generală nr. 20

Prof. AURORA ROZNOVĂŢ
Şcoala generală nr. 21
din Iaşi

Asimilarea logică a cunoştinţelor

Deoarece în studiul chimiei în clasa a VII-a, mai ales, la capitolul „Substanţe pure şi amestecuri" sînt abordate foarte des noţiunile despre soluţii, fenomenul de solubilitate, soluţii saturate şi nesaturate, dizolvarea substanţelor, considerăm că aceste capitole ar fi bine să fie introduse, împreună cu „Apa", înaintea capitolului „Structura substanţelor".

În capitolul „Structura substanţelor", elevii cunosc noţiunile de atomi cu protoni şi neutroni şi înveliş electronic, necesare în cunoaşterea, mai departe, a formării moleculelor. Aici se întîmpină greutăţi în explicarea şi înţelegerea acestora, elevii nemaiîntîlnind aceste noţiuni. Considerăm că ar fi bine ca şi programa de fizică să fie în concordanţă cu cea de chimie, pentru clarificarea şi consolidarea acestor noţiuni.

Capitolul „Reacţii chimice şi legile chimiei", în comparaţie cu manualul din anii trecuţi, este mai bine explicat, avînd la fiecare tip de reacţii experienţe concludente pentru înţelegerea lor.

Ceea ce este nou în manualul de chimie şi foarte bine venit pentru dezvoltarea unor capacităţi intelectuale la copii, pentru verificarea cunoştinţelor însuşite în cadrul lecţiilor sînt exerciţiile şi problemele de la sfîrşitul fiecărui capitol şi, în special, problemele recapitulative de la capitolul „Substanţe compuse".

Acestea din urmă prezintă, în vederea fixării, noţiunile însuşite anterior, cuprinzînd scheme complexe care solicită gîndirea creatoare a elevului şi, în acelaşi timp, se poate verifica modul în care au fost însuşite cunoştinţele predate anterior.

„Caietul de chimie" reuşeşte să întărească cunoştinţele predate la clasă, deoarece elevii sînt interesaţi în completarea lui. Ar fi bine să cuprindă şi alte experienţe (la capitolul „Reacţii chimice" se cere elevilor să scrie ecuaţii chimice ale reacţiilor efectuate la lecţie), în afara celor date în manual, pentru a putea fi folosit în fixarea cunoştinţelor în clasă sau chiar la verificarea frontală a clasei.

Ar fi bine ca, în acest caiet, la sfîrşitul fiecărui capitol să fie prevăzute şi lucrările de laborator ce se pot efectua, în aşa fel încît să nu se repete experienţele efectuate în munca independentă a elevilor, indicînd modul de lucru pentru desfăşurarea lucrărilor, în vederea economisirii timpului necesar explicării acestora, urmărind în acest timp modul de mînuire a ustensilelor şi formarea deprinderilor de muncă independentă.

Prof. MARIA SECOŞAN
Şcoala generală nr. 4

Prof. PARASCHIVA DREGHICI
Şcoala generală nr. 1 din Deva

Metode şi noţiuni

Permanent sînt date în manual indicaţii cu privire la manipularea substanţelor, a ustensilelor şi a aparaturii de laborator, aşa încît viitoarele cadre, care vor lucra în domeniul chimiei, pot dobîndi încă din acest prim an de studii importante cunoştinţe şi foarte multe deprinderi practice cu privire la modul de lucru într-un laborator de chimie.

Din punct de vedere metodic temele sînt realizate, folosindu-se în mod adecvat metodele moderne : învăţarea prin descoperire dirijată, algoritmizarea, modelarea.

Aproape fiecare temă este concepută avînd la bază metoda învăţării prin descoperire dirijată. În marea majoritate a cazurilor se porneşte de la experienţă pentru stabilirea adevărului ştiinţific. În acest sens, manualul are meritul de a recomanda experienţe simple, uşor de realizat, dar sugestive din punct de vedere al fenomenului de studiat.

Noţiunile cuprinse în manual sînt accesibile la nivelul clasei a VII-a, dar volumul de cunoştinţe care urmează să fie însuşite este mare. De aceea, parcurgerea în bune condiţii a manualului nu poate fi realizată decît în condiţiile unei predări modernizate a chimiei. Aceasta impune pe de-o parte o pregătire atentă şi minuţioasă a profesorului în vederea lecţiei cu două aspecte : conceperea lecţiei şi pregătirea materialului atît pentru experienţele demonstrative, cît şi cel necesar la mesele elevilor, iar pe de altă parte existenţa „Caietului de chimie" ca o anexă obligatorie a manualului. Folosirea „Caietului de chimie" permite o predare modernizată a chimiei, în orice şcoală generală, indiferent de condiţiile materiale existente, deci şi acolo unde totuşi mai lipseşte laboratorul. De aceea, consider necesară tipărirea caietului în tiraj egal cu al manualului, aşa încît elevii să-l poată cumpăra la început de an o dată cu rechizitele şcolare.

Prof. ATENA SAVOVICI
Şcoala generală nr. 42
din comuna Voluntari,
municipiul Bucureşti

Succesiunea capitolelor

Materialul informativ este prezentat concis, ordonat, schematizat, fără lux inutil de amănunte. Se dă un maximum de densitate cunoştinţelor ştiinţifice, prin maximum de simplitate şi economie de cuvinte. Se observă grija autorilor ca, pe de-o parte, să ofere elevilor cunoştinţe cît mai sistematizate pentru a fi uşor înţelese şi reţinute şi, pe de alta, de a stimula pe cît posibil, unde condiţiile o permit, gîndirea şi activitatea practică a elevilor. Predarea după acest manual este atractivă şi interesantă nu numai pentru elev dar şi pentru profesor, pe care îl solicită şi căruia îi sugerează forme variate de predare. Manuale de acest gen constituie un pas hotărîtor în modernizarea învăţămîntului şi un sprijin remarcabil al profesorului practician în efortul de activizare şi de sporire a eficienţei procesului de învăţămînt.

Sînt de consemnat şi unele obiecţiuni :

1. S-au auzit voci de la catedră care afirmă că metodele formative răpesc timp prea mult profesorului şi elevului. Fapt explicabil căci o activitate intelectuală eficientă care constă din căutări şi reveniri, emiteri de ipoteze şi comparaţii, reclamă timp. Era, aşadar, de aşteptat o asemenea selectare a materialului încît, dacă volumul informaţiilor nu putea fi micşorat, cel puţin să nu sporească. Dar el este cel puţin acelaşi, cu deosebirea că unele informaţii sînt mai greu accesibile, manualul fiind în plus împestriţat cu numeroase activităţi care solicită efort intelectual şi timp. Exemple concludente : capitolele „Structura substanţelor" şi „Sistemul periodic" prezentate la un nivel care depăşeşte capacitatea intelectuală medie a elevilor din clasă. În acest caz, se ivesc două alternative : ori parcurgerea lor în ritm obişnuit (adică 1/3 din manual), ceea ce nu permite însă o înţelegere profundă şi o consolidare a cunoştinţelor, sau o zăbovire mai îndelungată asupra lor, creînd greutăţi în parcurgerea integrală şi în bune condiţii a materialului. Considerăm total neindicată introducerea noţiunilor (şi sub forma în care au fost introduse) de atom gram, moleculă gram şi altele. Se impune tratarea celor două capitole într-un mod mai rezumativ şi la un nivel de înţelegere mai apropiat de stadiul de dezvoltare al copiilor, urmînd ca temele să fie reluate în anul I al treptei întîia a liceului, cînd elevii sînt mai apţi de a-şi însuşi noţiunile abstracte în care abundă teoria structurii atomului şi cînd elevii vor dispune de cunoştinţe suficiente pentru înţelegerea deplină a sistemului periodic. În acest moment al pregătirii lor elevii sînt apţi pentru a interpreta sistemul periodic, atît ca o generalizare şi informare a unor cunoştinţe, cît şi ca un punct de plecare pentru dobîndirea de cunoştinţe noi.

2. Pot fi aduse obiecţiuni şi cu privire la succesiunea capitolelor. Considerăm inadecvat ca elevul de 13 ani, care ia prima dată contact cu chimia, să o facă prin teoria structurii atomului şi încă la un nivel care îl depăşeşte. Se impune, aici, respectarea sensului de la concret la abstract, iar elevul să fie introdus la început în domenii mai concrete ale chimiei. Altfel, unii din ei sînt expuşi unui şoc care i-ar îndepărta, pentru mult timp, sau pentru totdeauna, de studiul chimiei. Este greu de înţeles de ce chimia, care este o ştiinţă pozitivă şi, prin excelenţă, aplicativă, este abordată la o vîrstă fragedă prin latura ei cea mai abstractă.

De aceea, credem mai indicată următoarea succesiune a capitolelor : „Introducerea în studiul chimiei", cap. I. Fiind vorba aici şi de separarea substanţelor din soluţii, se poate trece, în mod logic, la „Apa" (cap. II), un mediu la fel de familiar ca şi aerul. Ar urma cap. III, „Soluţii", de asemenea, ca o urmare logică a studiului apei, al IV-lea capitol fiind „Aerul". Elevul este astfel introdus în studiul chimiei, fiind pus în relaţie sau explicîndu-şi multe fenomene cunoscute şi a căror înţelegere nu necesită cunoştinţe despre structura atomului sau sistemul periodic.

După ce elevii au luat cunoştinţă în mod concret cu substanţele, se poate trece la cap. V, „Structura substanţelor", pregătindu-i pentru cap. VI, „Reacţii chimice". Apoi se poate trece, în urma cunoştinţelor cîştigate, la „Oxigen" (cap. VII) şi „Hidrogen" (cap. VIII). Despre (cap. IX) „Sistemul periodic" este mai indicat să se vorbească aici, sau chiar la sfîrşitul manualului, cînd se cunosc cîteva elemente şi cîţiva compuşi. Considerăm eronat să fie studiat sistemul periodic la începutul manualului, să se predea elemente electropozitive şi electronegative, valenţă şi altele, fără a cunoaşte nici un element şi fără a avea cele mai vagi cunoştinţe de chimie. Capitolul X sau IX, l-ar constitui „Oxizii, bazele, acizii şi sărurile".

3. O ultimă observaţie ; se referă la redactarea manualului, în care are loc amplificarea activităţii independente a elevilor în detrimentul sistematizării cunoştinţelor. Manualul obligă la multe activităţi care duc la formarea deprinderilor practice şi a deducţiilor teoretice.

Prof. ANTON ZEILER
Liceul „Iacob Mureşianu" din Blaj

R.D. GERMANĂ

Elevul în uzină

Activitatea tehnico-productivă tinde să devină, în tot mai multe sisteme de învăţămînt, o componentă foarte importantă a procesului instructiv-educativ, din raţiuni limpezi : asimilarea cuceririlor tehnicii în numeroase compartimente ale vieţii reclamă o şcoală care să-i familiarizeze pe viitorii constructori ai societăţii cu tehnica şi să-i înzestreze cu deprinderi de muncă practică.

Realizîndu-se în strînsă împletire cu celelalte laturi ale procesului instructiv-educativ, activitatea tehnico-productivă din şcolile R.D. Germane se desfăşoară pe baza unor programe alcătuite de specialişti din diferite domenii ale economiei şi de către pedagogi, ţintind spre un scop polivalent : însuşirea deprinderilor de muncă direct productivă, familiarizarea cu uneltele şi maşinile utilizate în industrie şi agricultură, cu însăşi producţia socială ; în sfîrşit, dar nu în ultimul rînd, educaţia în spiritul celor mai alese virtuţi pe care mediul muncitoresc le generează şi le întreţine.

În sensul ei larg „politehnizarea", cum este numită în această ţară, acţiunea de inserare a muncii direct productive în şcoală şi a şcolii în producţie, începe încă de la vîrsta preşcolară (ca pretutindeni, desfăşoţi, copiii de la 3 la 6 ani sînt învăţaţi să modeleze, să lucreze în carton şi hîrtie, să folosească foarfeca, pensula, lipiciul etc.) şi se continuă, în forme specifice, în şcoala generală şi în liceu. În clasele mai mici, respectiv I—VI, activităţile practice au loc în atelierul sau în grădina şcolii. Elevii se exersează în folosirea uneltelor simple, învaţă să lucreze cu diferite materiale — hîrtie, lemn, plastic, metale. În cursul lucrărilor de atelier se confecţionează mai ales modele tehnice şi electrotehnice ; un spaţiu însemnat este afectat studiului... bicicletei. În grădina şcolară, elevii sînt conduşi să-şi însuşească deprinderile elementare de cultivare a solului şi de grădinărit. În centrele industriale, pentru şcolile care nu pot avea o grădină proprie, se organizează grădini şcolare centrale. (În regiunea Gera, am văzut o astfel de grădină, în suprafaţă de 12 ha, în care lucrau, prin rotaţie, circa 3 500 de le şi capacităţile personale.

Începînd din clasa a VII-a, activitatea tehnico-productivă este deplasată din cadrul şcolii în acela al întreprinderii. O dată pe săptămînă, elevii vin direct la fabrică pentru „instrucţia politehnică" (Polytechnischer Unterricht), care se realizează prin trei discipline : a) **Munca productivă** propriu-zisă ; b) **Introducerea în producţia socialistă** ; c) **Desenul tehnic.**

Elevii sînt introduşi treptat în însăşi producţia socială, participînd nemijlocit la realizarea planurilor de producţie ale uzinelor, fabricilor sau organizaţiilor socialiste din agricultură. Astfel, în clasele a VII-a şi a VIII-a, munca productivă se desfăşoară în atelierele pentru ucenici ale întreprinderii sau în cele amenajate anume pentru şcolari. Din clasa a IX-a, elevii trec în **secţiile principale** de producţie ale acesteia. La început primesc spre executare piese mai simple necesare în fluxul de producţie al întreprinderii, pentru ca, pe măsură ce înaintează în vîrstă şi acumulează experienţă, să li se încredinţeze sarcini tot mai complicate. Lucrînd în întreprindere, elevii mari nu se mai exersează ca în clasele I-VI, ci **produc.** Plasaţi pe posturi de lucru concrete, cu posibilitatea de a se roti în vederea cunoaşterii tuturor operaţiilor, ei au la dispoziţie unelte şi maşini la nivelul de înzestrare tehnică a tuturor secţiilor întreprinderii, ca şi materia primă de calitatea celei folosite de muncitori. Activitatea, îndrumată de către specialişti cu experienţă ai întreprinderii, trebuie să atingă parametri calitativi şi cantitativi din ce în ce mai buni. La fabrica de rulmenţi din oraşul Pössneck, pe care am avut prilejul să o vizitez, exista o evidenţă riguroasă a „producţiei" din ziua de practică a fiecărui elev. Trecerea unor sarcini de producţie din planul întreprinderii în seama şcolarilor făcea să crească sentimentul răspunderii pentru ceea ce iese din mîinile proprii, încrederea în forţele şi capacităţile personale.

Potrivit prevederilor din programa analitică, la sfîrşitul practicii în producţie elevii trebuie să **posede** un complex de priceperi şi deprinderi comune mai multor profesiuni. De exemplu, absolvenţii şcolii generale (de 10 ani) trebuie să-şi fi însuşit tehnica tăierii, găuririi, sfredelirii, filetării, pilirii, îndoirii, îndreptării, trasării, punctării, marcării, presării, verificării etc. La acestea se adaugă tehnicile specifice muncii din uzina în care are loc practica.

S-a discutat destul de mult dacă activităţile practice trebuie să preceadă, sau să succeadă, predarea cunoştinţelor teoretice în clasă de către profesorul de specialitate. Realităţile au demonstrat că o ierarhizare riguroasă nu este posibilă, dar că nu este rău dacă, la lecţie, profesorul are posibilitatea să plece, în explicarea noţiunilor abstracte, de la experienţa practică înlesnită de munca tehnico-productivă şi nici dacă maistrul-instructor poate apela la cunoştinţele de chimie şi fizică pentru a-i ajuta pe elevi să-şi însuşească deprinderile de modelare a metalelor, lemnului, materialelor plastice. Indiferent de toate acestea însă, activitatea tehnico-productivă reclamă popasuri teoretice speciale pentru a-i ajuta pe elev să se dumirească asupra celor ce se petrec în producţia concretă de bunuri materiale necesare societăţii. Aceste prilejuri sînt oferite de cele două discipline inserate în planul învăţămîntului politehnic sub denumirea de „Introducere în producţia socialistă" (Einführung in die sozialistische Produktion sau, pe scurt, EsP) şi, respectiv, Desenul tehnic (Technisches Zeichnen). De exemplu, în clasa a VIII-a, planul prevede, la capitolul Instrucţia politehnică, patru ore din care : două pentru Munca practică, una pentru Introducere în bazele producţiei socialiste şi una pentru Desen tehnic. La Pössneck, în clădirea Fabricii de rulmenţi, administraţia întreprinderii a organizat şi cabinete pentru aceste două activităţi din urmă, înzestrate cu toate cele necesare studiului documentaţiei tehnice, aprofundării principiilor de funcţionare a maşinilor la care vor lucra elevii, al

unor probleme de economie politică, de organizare a muncii în întreprindere, privind baza materială a procesului de producţie, bazele administraţiei socialiste, istoria tehnicii, a întreprinderii patronatoare etc. Este de reţinut că elevii din centrele industriale studiază şi probleme de economie agrară, iar cei din mediul rural, cele ale industriei şi tehnicii moderne (agricultura se industrializează), putînd astfel să înţeleagă fondul economico-social al muncii lor de azi şi al celei viitoare, întregul angrenaj care asigură ritmurile înalte şi progresul economiei socialiste.

Contactul cu viaţa din uzină, de pe ogoare, fie şi pentru cîte o zi pe săptămînă, munca la strung sau pe tractor au influenţe favorabile asupra proceselor psihice ale elevului, ca şi asupra conduitei şi concepţiei lui despre muncă şi societate, asupra întregii lui evoluţii. Ambianţa muncitorească îi cultivă corectitudinea, respectul faţă de muncă, modestia, spiritul de întrajutorare, interesul faţă de problemele majore ale societăţii, pregătindu-l pe tînăr nu numai ca producător, dar şi ca om şi cetăţean.

MUNCA PRODUCTIVĂ ÎN ŞCOALĂ

CUBA

Pe ogoare, dezvoltînd conştiinţa de producător

„Şcoala la cîmp" — acel gen de instrucţie care capătă extindere în Cuba (în 1980 se va ajunge la 1 000 de asemenea unităţi, de la circa 120 în prezent), îmbină, într-un mod original, studiul cu activitatea direct productivă în agricultură.

Organizate în mediul rural, în clădiri construite după noile exigenţe pedagogice şi arhitectonice, aceste şcoli dispun de laboratoare moderne, cabinete, săli de lucru, terenuri de sport, cluburi, biblioteci, sufragerii şi dormitoare pentru elevi şi cadre didactice. În acelaşi timp, ele posedă sute de hectare de teren cultivabil pe care se desfăşoară munca direct productivă a şcolarilor.

Activitatea zilnică se compune din 5—6 ore (30—32 de ore pe săptămînă) lecţii la clasă şi 3 ore de muncă pe plantaţii, în livezi, în grădinile de zarzavat şi legume.

În timpul vacanţelor, ogoarele cu roade nu sînt lăsate în părăsire. O permanenţă, asigurată prin rotaţie de echipe compuse din elevi şi părinţi, se ocupă în continuare de întreţinerea culturilor şi de recoltare.

Munca direct productivă are, şi în această ţară, pe lîngă scopuri instructive, şi un pronunţat ţel social-educativ : alături de legarea cunoştinţelor teoretice de realităţile practice şi formarea unor priceperi şi deprinderi de muncă pe ogor, elevii sînt mobilizaţi să contribuie, încă de pe băncile şcolii, la prosperitatea societăţii, prin crearea de bunuri materiale, sînt educaţi în spiritul respectului faţă de interesele colectivităţii, al disciplinei în muncă, al dragostei faţă de activitatea fizică, le este cultivată conştiinţa de producător care previne instalarea mentalităţilor dăunătoare generate de starea exclusivă de consumator.

R.P. BULGARIA

Cadre care vor conduce munca practică

Caracterul politehnic tot mai pronunţat al procesului instructiv-educativ din şcolile bulgare a determinat luarea unor măsuri speciale pentru pregătirea celor care vor conduce munca direct productivă. Trei dintre institutele de învăţămînt superior din R. P. Bulgaria se ocupă în prezent cu formarea învăţătorilor şi profesorilor de practică.

U.R.S.S.

Fără verbalism în orientarea profesională

La Moscova funcţionează 12 aşa-numite „combinate de studii", în care elevii din clasele superioare pot să ia contact şi să se iniţieze în unele meserii, astfel încît, la terminarea şcolii, optarea pentru o profesie sau alta să nu fie făcută la întîmplare, pe considerente subiective. Un asemenea combinat din raionul Kalinin, care pune elevilor în studiu... practic 14 meserii deosebit de căutate : programatori, radiotehnicieni, desenatori, dactilografi, şoferi etc., se compune din numeroase cabinete-laborator, săli echipate după modelul secţiilor de uzină. Aici, specialişti cu experienţă de la întreprinderile care patronează şcolile îi familiarizează pe elevi cu maşinile-unelte şi utilajele moderne de producţie, ajutîndu-i să se exerseze în folosirea lor şi să desluşească frumuseţile muncii practice, hotărîndu-se treptat şi din vreme pentru viitoarea profesie.

R.P. CHINEZĂ

Trei ani în producţie

Absolvenţii şcolilor medii trebuie să lucreze efectiv în producţie — pe ogoare, în fabrici şi uzine, pe şantiere. Admiterea în facultate se face pe baza recomandării colectivului în care tînărul a lucrat, una dintre condiţii fiind ca el să aibă mai mult de trei ani de muncă în producţie.

R.P. ALBANIA

Se cultivă interesul pentru tehnică

Ţară altădată prin excelenţă agrară (87% din populaţie se ocupa, în trecut, cu agricultura), Albania populară se află astăzi în plin proces de industrializare socialistă. Nevoia de cadre care să rezolve cu succes sarcinile industrializării a determinat în această ţară orientarea pronunţată spre dezvoltarea învăţămîntului tehnic şi măsuri de educare a tineretului în spiritul dragostei faţă de munca direct productivă, al interesului pentru tehnică. Lucrul în atelierele de reparaţii, în laboratoarele şi cabinetele speciale ale şcolilor, vizitele în uzine şi fabrici, în combinatele industriale, pe şantierele de construcţii, în agricultură — organizate în învăţămîntul de toate gradele — ajută substanţial la însuşirea deprinderilor de muncă practică şi cultivarea respectului faţă de ea. Aceste acţiuni ale şcolii sînt completate în mod fericit de cele întreprinse de către instituţiile extraşcolare de educaţie : la casele şi palatele pionierilor funcţionează cercuri şi secţii tehnice cu o bogată activitate, televiziunea şi radioul difuzează programe variate de popularizare a ştiinţei şi tehnicii, editurile şi publicaţiile periodice rezervă un spaţiu larg informaţiei ştiinţifice pentru tineret şi copii ; se organizează conferinţe, expoziţii şi alte manifestări menite să cultive spiritul tehnic al tinerei generaţii.

Pagină alcătuită de
STELA PREDESCU

Redacţia şi administraţia : Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti, telefon : 17 60 20

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"